

A close-up photograph of an elderly person's hands, showing wrinkled skin and a ring on the ring finger. The hands are resting on a light blue surface.

Pla estratègic de
**l'envelliment i
la dependència**
a Manresa
(2022-2026)

Març 2022

Document validat dins del marc del Consell d'Acció i Inclusió Social en el repte de Promoció de l'Autonomia i aprovat al Ple del març de 2022

**Regidora d'Acció i Inclusió Social
de l'Ajuntament de Manresa**

Mariona Homs Alsina

Comissió per a la redacció del Pla estratègic:

Document base amb el diagnòstic (2019):

Aguiló, Agustí

Fuentes Ribas, Josep

Herbera, Eva

Homs Alsina, Mariona

Mora Villamate, Josep Ramon

Oms Llobet, Alba

Ramírez Ruiz, Josefina

Roca Carrió, Enric

Sabater, Teresa

Santolària Morros, Àngels

Redacció prèvia:

Gonzalez Camprubí, Rafi

Mestres Angla, Montserrat

Ramírez Ruiz, Josefina

Roca Carrió, Enric

Redacció actual:

Galí Cornet, Nona

Gonzalez Camprubí, Rafi

Homs Alsina, Mariona

Muñoz Soler, Jeroni

Ramírez Ruiz, Josefina

Edita:

Ajuntament de Manresa

INDEX

0. PRESENTACIÓ	Pàg. 4
1. INTRODUCCIÓ	Pàg. 6
1.1 ANTECEDENTS	Pàg. 7
1.2 MARC CONCEPTUAL: ENVELLIMENT I DEPENDÈNCIA	Pàg. 8
a. Decàleg	Pàg. 8
b. Demografia de l'envelliment	Pàg. 9
c. Conseqüències de l'envelliment	Pàg. 9
d. Salut i envelliment	Pàg. 10
e. Envelliment actiu i saludable i participació social	Pàg. 10
f. Dependència	Pàg. 11
g. Model d'atenció a la dependència	Pàg. 11
1.3 MARC NORMATIU I LEGISLATIU	Pàg. 12
a. Marc europeu	Pàg. 12
b. Marc estatal	Pàg. 12
c. Marc català	Pàg. 13
d. Marc local	Pàg. 15
1.4. PROCÉS METODOLÒGIC D'ELABORACIÓ DEL PLA	Pàg. 16
1.5. VIGÈNCIA	Pàg. 17
2. PLA ESTRATÈGIC DE L'ENVELLIMENT I LA DEPENDÈNCIA A MANRESA (2022-2026)	Pàg. 19
2.1 VISIÓ, MISSIÓ I VALORS	Pàg. 19
2.2 DIAGNOSI	Pàg. 20
a. Dades demogràfiques	Pàg. 20
b. Àmbits d'atenció i cobertura de serveis	Pàg. 23
b.1. Àmbit d'atenció social bàsica (veure subíndex pàgina 23)	Pàg. 23
b.2. Àmbit d'atenció especialitzada (atenció a la dependència)	Pàg. 33
b.3. Àmbit d'atenció intermèdia (sociosanitària)	Pàg. 38
c. Promoció envelliment actiu	Pàg. 39
3. PRINCIPALS CONCLUSIONS	Pàg. 43
4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES	Pàg. 46
5. OBJECTIUS ESTRATÈGICS	Pàg. 47
6. DESPLEGAMENT DE LES LINIES ESTRATÈGIQUES	Pàg. 48
6.1. L 1- INCLUSIÓ SOCIAL COMUNITÀRIA	Pàg. 48
6.2. L 2- PERMANÈNCIA DE LES PERSONES GRANS AL SEU DOMICILI	Pàg. 55
6.3. L 3- RESIDÈNCIES PER A PERSONES GRANS	Pàg. 59
6.4. L 4- QUALITAT DELS SERVEIS A LA GENT GRAN	Pàg. 62
7. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	Pàg. 67
8. EL REpte DELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE A MANRESA	Pàg. 68

0. PRESENTACIÓ

Una de les principals fites de les polítiques de drets socials és la de millorar el benestar integral de les persones i avançar cap a un model de societat i un model de ciutat pensat per a tothom des de la perspectiva de la inclusió social.

Des d'aquest punt de vista, com a Ajuntament de Manresa una de les línies prioritàries del període 2019-2023 és avançar en la promoció d'accions adreçades a les persones grans, tant en l'àmbit de l'atenció a la dependència com en l'àmbit del foment de la participació activa en la societat. Per dissenyar els eixos bàsics i les actuacions concretes d'aquestes polítiques tenim el ferm convenciment que hem de fer una bona diagnosi de la situació actual, dels recursos, serveis i programes existents, però sobretot hem d'escoltar la veu d'aquelles mateixes persones que han de poder dir-hi la seva, així com de tots els actors que formen part de l'ecosistema en el qual volem intervenir i enxarxar-nos.

Aquest *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència* parteix d'un compromís municipal acordat en el ple de l'Ajuntament el passat 16 de maig del 2017 en què es va aprovar l'elaboració d'una diagnosi de les necessitats assistencials actuals i futures de la gent gran de Manresa com a resposta a una proposta formulada pel sindicat CCOO dins del marc d'una audiència pública.

Durant el 2018 i el 2019 es va elaborar la diagnosi i es va crear una comissió formada per diferents institucions del territori i d'acord amb el seu àmbit competencial, que havia de permetre durant el mateix 2019 i 2020 fer una planificació estratègica d'actuacions per als pròxims cinc anys.

L'any 2020 va ser un any molt dur per a tothom. La pandèmia de la Covid19 va fer trontollar moltes de les previsions per concloure els estudis vigents, va fer revisar prioritats i va fer que des dels serveis socials de Manresa s'invertissin tots els esforços a pal·liar al màxim els efectes de la pandèmia en les persones grans, en detectar i respondre de forma urgent les demandes que anaven sorgint i en donar suport a totes les entitats que ho varen necessitar per continuar donant la millor cobertura de servei a la ciutadania.

Un cop passades les onades més devastadores i amb un nou escenari pel que fa a la diagnosi post-pandèmia, es va concloure que el document anterior havia quedat obsolet, i que el millor era refer de dalt a baix tota la diagnosi, l'anàlisi i el pla d'actuacions.

Durant l'any 2021 s'ha actualitzat aquesta diagnosi tenint en compte no només les necessitats i la cobertura dels recursos assistencials sinó també les condicions de vida de les persones grans a la ciutat (com és el seu habitatge, si tenen indicadors de pobresa energètica, etc.) amb la intenció de tenir una mirada integral i no només compilar la situació estrictament assistencial. Com diu en el pla estratègic de serveis socials de la Generalitat de Catalunya, a l'eix 9è de la palanca 4a, en què remarca la necessitat de planificar l'atenció especialitzada, per orientar-la cap a l'atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària per fer possible la integració dels serveis en condicions de proximitat equitatives i potenciar l'empoderament de les persones i el desenvolupament del seu projecte vital.

També hem tingut en compte que les persones grans són un col·lectiu heterogeni que viu situacions ben diferents, i que només des de la mirada dels drets -és a dir, tenint en compte i reconeixent activament el dret de les persones grans i de la població en general a poder escollir la manera com vol viure i l'accés que vol tenir als recursos disponibles-, podem orientar i modular les polítiques i encertar en les actuacions previstes.

Finalment, cal posar en relleu que tot el pla es vertebrava en el principi fonamental que el desplegament de les actuacions han d'estar liderades per l'Administració, i, per tant, han de tenir una clara orientació

pública, i en tot cas, promoure quan calgui la col·laboració pública, social i comunitària amb entitats sense afany de lucre de serveis especialitzats.

La confecció i realització d'aquest pla en els propers anys ha de ser, per tant, una oportunitat per desenvolupar les competències i el paper de les mateixes administracions públiques en les polítiques i dels serveis d'atenció a l'envelliment i la dependència, especialment les que es podran dur a terme des de l'Ajuntament.

Hi trobareu 4 línies estratègiques prioritàries: l'impuls a la inclusió social comunitària; l'orientació a la permanència de les persones grans al seu domicili; l'ampliació de la cobertura de places residencials públiques (concertades); i l'aposta per la qualitat dels serveis.

Us presentem doncs un document que pretén fer una anàlisi de la situació de l'envelliment i la dependència a la ciutat de Manresa i una relació de les necessitats prioritàries actualitzada i que té en compte una perspectiva àmplia d'actuacions que haurem de desplegar per poder cobrir la realitat present i futura de les persones grans.

Esperem construir-les conjuntament i fer de Manresa una ciutat capaç d'oferir una qualitat de vida a tothom.

7 de febrer de 2022

Mariona Homs Alsina
8a tinent d'alcalde
Regidora d'Acció i inclusió social de l'Ajuntament de Manresa.

1. INTRODUCCIÓ

El *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa (2022-2026)* parteix del compromís municipal, contret en el Ple de l'Ajuntament de Manresa celebrat el 16 de maig de 2017, que va aprovar una proposició en relació a envelliment i dependència en què s'acordava elaborar, abans d'acabar l'any 2017, una diagnosi de les necessitats assistencials actuals i futures, en un horitzó de cinc anys, de les persones grans de Manresa.

Des de la visió de l'envelliment actiu, aquest pla pretén construir els fonaments per fer front i adaptar-se a l'envelliment sostingut de la ciutat, tot identificant les necessitats presents i futures de les persones grans de Manresa; i adaptant o promovent els serveis i els recursos necessaris per afavorir l'envelliment actiu i per vetllar pel benestar físic, mental i social de les persones en el procés d'envellir i de dependència.

En la mateixa proposició es va acordar impulsar la redacció d'un *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa* i crear una taula d'envelliment i dependència dins del Consell de Serveis Socials municipal. Aquesta taula està formada pels actors estratègics i els operadors principals a la ciutat, que entre d'altres funcions tenen l'encàrrec de fer el seguiment dels acords i de les actuacions que s'hagin definit en el pla. En general es tracta de promoure la participació i la integració de les persones grans en totes les facetes i àmbits de la vida ciutadana establint els compromisos necessaris per garantir la qualitat de vida i la dignitat de les persones grans de la ciutat de Manresa.

Aquest pla és parcial i se centra bàsicament en la part assistencial de les cures i atencions a les persones grans, les necessitats de suport, situacions d'exclusió com són les condicions de l'habitatge, la pobresa, etc. Aquest pla es el punt de partida per a una reflexió més àmplia, profunda i acurada de la situació global de l'envelliment, tenint en compte la persona des que es jubila fins al final de vida, que ha de donar lloc a un pla d'Envelliment Quilòmetre 0 més enllà de la cobertura de necessitats provocades principalment per la dependència. Volem promoure actuacions que potenciïn l'envelliment actiu com a model de socialització, de prevenció i de promoció de l'autonomia personal.

Tal com va declarar l'Organització Mundial de la Salut l'11 de març de 2020, el brot de Covid19 va suposar una emergència sanitària a nivell global. Com és ben sabut, les persones grans van ser i són un grup especialment vulnerable davant la malaltia produïda pel SARS-CoV-2, per la seva comorbiditat, les síndromes geriàtriques i la fragilitat associada a l'envelliment, havent estat definida la pandèmia com a emergència geriàtrica.

Aquesta situació va suposar un gir en la programació i els terminis d'execució d'aquest pla, però ha arribat el moment de reprendre el treball i els acords presos, alhora que haurem d'analitzar les repercussions i canvis que s'han produït arrel de la Covid19, a nivell de les organitzacions que es dediquen a atendre les persones grans de la ciutat així com a les dinàmiques familiars i personals d'aquest col·lectiu.

Aquest pla s'estructura a partir de 4 grans eixos estratègics – la permanència de les persones grans al propi domicili amb tot el que implica, la demanda i oferta de places residencials públiques, l'impuls de projectes d'inclusió comunitària per a les persones grans del territori i la qualitat dels serveis i recursos públics com a eix transversal als anteriors - amb els seus 15 objectius, els quals determinen les accions que es preveu desenvolupar durant el període de vigència d'aquest pla.

El present document complementa i acompanya l'envelliment de la ciutadania des d'un punt de vista viu i positiu com és l'envelliment actiu que queda contextualitzat en el document de *Manresa, ciutat amiga de la gent gran*; document que presenta una sèrie d'accions aprovades al ple de l'Ajuntament celebrat al Saló de Plens el dia 18 d'abril de 2011 en què l'Ajuntament es va adherir a la Xarxa de Ciutats amigables amb la gent gran de l'OMS. Aquestes accions van encaminades a promoure canvis que millorin la qualitat de vida de les persones grans, a desenvolupar el potencial d'envellir activament, a millorar la qualitat dels serveis, a fomentar la participació i treballar pel benestar d'aquest col·lectiu.

Aquest pla no pretén ser una guia de recursos ni un catàleg de serveis sinó que es tracta d'un document que revisa la situació d'envelliment i dependència de la ciutat de Manresa establint les accions que contribueixin a la millora de les conseqüències limitadores en l'envelliment, com és la situació de dependència i les necessitats que sorgeixen pel fet d'envellir. El document també fa referència al marc normatiu i legislatiu sota el qual s'emmarca i detalla el procés metodològic i de diagnòstic que s'ha dut a terme per fer realitat aquest *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa*.

1.1 ANTECEDENTS

La redacció d'aquest pla i la creació d'una taula d'envelliment i dependència dins del Consell de Serveis Socials municipal fou aprovada com a resposta a una proposta formulada pel sindicat CCOO dins del marc d'una audiència pública.

El Ple de la corporació, el dia 16 de març de 2017 va aprovar amb la majoria legal establerta aquesta proposició presentada pels Grups municipals de CDC, ERC, PSC, C's, DM i el regidor Miquel Davins.

Entre els diferents acords presos hi havia la creació d'aquesta taula d'envelliment i dependència, amb els agents implicats del territori i la necessitat de realitzar abans d'acabar el 2017 una diagnosi de les necessitats assistencials actuals i futures de les persones grans de Manresa i impulsar la redacció d'un *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa* en finalitzar el 2018. Un cop aprovat es preveu posar en marxa els objectius del pla en un horitzó de cinc anys.

Es va posar en marxa l'esmentada taula amb la finalitat de consensuar els criteris de l'estudi i es va procedir a l'elaboració de la diagnosi. La diagnosi es va presentar a la Taula el dia 2 de maig de 2018. En data 27 de maig la cap de servei d'Acció i cohesió social va emetre un informe per procedir a l'elaboració del *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa* (PESEND).

Per a la confecció i redacció de les diferents accions, es va treballar amb una comissió redactora del pla formada per diferents organitzacions del territori: CCOO, Generalitat de Catalunya, CatSalut, una representant d'organitzacions empresarials del sector a Manresa, el tècnic del programa de la gent gran, la cap de secció de Serveis socials de l'Ajuntament de Manresa i la regidora d'Acció i inclusió social com a presidenta de la comissió.

Aquests agents del territori varen ser escollits d'acord amb el seu àmbit competencial i així vam aconseguir reflexionar i treballar de forma conjunta entre professionals i ciutadania.

Per a la confecció i redacció es van tenir i es tenen en compte els recursos tècnics i els serveis socials bàsics i especialitzats que operen al municipi permetent-nos compartir diferents visions de la realitat i

necessitats de les persones grans de la ciutat, a partir de les quals i després d'arribar al consens, varen sorgir les actuacions necessàries per promoure un envelliment en condicions de dignitat i qualitat.

1.2 MARC CONCEPTUAL: EL CONCEPTE ENVELLIMENT I DEPENDÈNCIA

a. Decàleg

El *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència* s'ha anat construint tenint en compte els drets i llibertats de les persones grans i, en especial, de les persones grans amb dependència.

Respectar el dret a decidir de les persones grans des de la llibertat i l'autonomia i promoure el bon tracte de totes les persones grans amb o sense dependència és la base en què se sustenta la nostra proposta.

Des de l'Ajuntament volem posar els nostres esforços en combatre l'edatisme, entès com la discriminació per edat. Fa referència a tots els comportaments inadequats i amb prejudicis cap a les persones vinculats a la seva edat avançada. La discriminació per edat és un gran element d'exclusió social i cal ser-ne conscients i dissenyar actuacions que eliminin qualsevol tipus d'exclusió per discriminació.

Els drets i deures que a continuació es descriuen tenen la seva base en el dret general de totes les persones grans a ser tractades amb respecte i dignitat, que no es vegi mai degradada la seva dignitat humana ni se'ls falti al respecte o siguin víctimes de discriminació, de manera deliberada, per omissió o per deixadesa, de paraula o fet, per raó de sexe, edat, procedència, ideologia, religió, orientació i identitat sexual, condició socioeconòmica, etc.

Les persones grans amb dependència es poden trobar en situacions de més vulnerabilitat i indefensió per defensar els seus drets bàsics, per aquest motiu des de l'administració local hem de promoure accions per fer respectar els seus drets, a la vegada que hem d'incidir en aquelles mesures necessàries en tots els àmbits que siguin de la nostra competència.

Els drets i deures següents garanteixen el respecte i la seva dignitat com a persones:

- 1 Dret a rebre informació i gaudir de mesures de promoció de l'envelliment i suport a la dependència al llarg de tot el cicle vital.**
- 2 Dret a l'autonomia de decisió i a continuar sent reconegudes, al llarg de tota la vellesa, com a ciutadania de ple dret amb total respecte a la seva dignitat i intimitat.**
- 3 Dret a ser protegides de qualsevol forma de maltractament en els àmbits familiar, públic, assistencial i per part de les administracions públiques.**
- 4 Dret a una protecció jurídica adequada, tant de la seva persona com dels seus béns.**
- 5 Dret a uns ingressos suficients, així com a mantenir la gestió del seu patrimoni i de les seves rendes.**
- 6 Dret a una valoració de l'estat de salut per tal de poder gaudir de l'atenció adequada i per a**

la promoció de l'autonomia, incloent-hi totes les situacions.

- 7 Dret a prendre part en les decisions sobre la provisió de cures i suports i les alternatives possibles.**
- 8 Dret a escollir el seu lloc de vida i a disposar dels serveis de cures de proximitat de qualitat que siguin necessaris en el moment en què els necessitin.**
- 9 Dret a rebre uns serveis d'atenció adequats al seu grau de dependència en el marc d'un model d'atenció centrat en la persona.**
- 10 Dret a ser cuidades per professionals amb formació de base i contínua adients.**
- 11 Dret al manteniment de les relacions familiars i d'amistat.**
- 12 Dret que la societat conegui i sigui sensible a les necessitats de les persones grans i molt especialment de les persones grans amb dependència.**
- 13 Deure de les persones grans amb dependència de respectar l'interès general de la comunitat en què viuen.**
- 14 Responsabilitat de les persones grans amb dependència de ser agents actius de la seva pròpia cura.**

(Font: Document de drets i llibertats de les persones grans - Ajuntament de Barcelona - 2003)

b. Demografia de l'envelliment

Actualment a Manresa, segons dades de l'IDESCAT de l'any 2020, les persones més grans de 65 anys representen un 20% de la població general i es preveu que en els pròxims anys aquest col·lectiu augmenti significativament. Les principals causes d'aquest fenomen són l'increment de l'esperança de vida i l'entrada a l'edat de jubilació (franja dels 65 i més anys) del *baby-boom* que es va produir acabada la Segona Guerra Mundial.

Si observem la piràmide de la població de Manresa, l'increment de la longevitat junt amb la disminució de la fecunditat produeixen canvis sense precedents en les estructures de la població manresana. Aquests canvis es reflecteixen en el perfil dels gràfics poblacionals, que han passat a mostrar una piràmide poblacional on els adults (35 a 65 anys) representen una base àmplia i les generacions inferiors i posteriors disminueixen gradualment. Cal recordar que en els pròxims anys aquesta població serà gran i necessitaran unes atencions concretes.

c. Conseqüències de l'envelliment

L'envelliment de la societat és un fenomen mundial que comporta importants i profundes conseqüències en un nombre ampli d'àrees com són el mercat laboral, les pensions, les provisions de salut, l'habitatge i els serveis socials entre altres.

Aquestes transformacions econòmiques, socials, de salut i culturals generen nous riscos i situacions de vulnerabilitat a les persones grans. Amb l'envelliment apareixeran conseqüències politicoeconòmiques, socials i sanitàries. Sens dubte aquest envelliment global de la població incidirà directament en l'atenció a la salut, la composició de les famílies, les condicions de vida, l'habitatge i la migració de la població.

d. Salut i envelliment

La salut és un concepte positiu i multidimensional que l'OMS defineix com "l'estat complet de benestar físic, mental i social i no només com l'absència de malaltia. Per tant, l'envelliment és el procés biològic d'esdevenir vell, que comporta un conjunt de canvis estructurals i funcionals que apareixen amb el pas del temps i que no són conseqüència de malalties ni accidents".

En la nostra societat sovint es veu l'envelliment com una etapa del cicle vital negativa associada a la malaltia i la dependència. El manteniment d'estereotips o prejudicis cap a una persona únicament per raó de l'edat s'anomena edatisme i és una de les tres grans formes de discriminació de la nostra societat, per darrere del racisme i del sexisme.

És necessari partir de la idea de la persona gran des d'una visió autònoma, tenint en compte les seves capacitats i potencialitats i suplint les mancances socials i personals per garantir la seva autonomia.

e. Envelliment actiu i saludable i participació social

Molt sovint quan es parla de la vellesa apareixen alguns falsos mites del tipus que totes les persones grans són molt semblants, que estan socialment aïllades, malaltes, fràgils i depenen d'altres persones, que la majoria tenen algun grau de deteriorament cognitiu, que retrocedeixen mentalment fins a la infància, que solen estar deprimides i que són difícils de tractar. Aquests mites no es corresponen amb la realitat de les persones grans autònomes, independents, amb salut i actives socialment, ni amb el concepte positiu de la salut que demana l'OMS.

El terme d'envelliment actiu va ser introduït per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) cap al final de la dècada de 1990. L'any 2002 el va definir com "el procés d'optimització de les oportunitats de salut, participació i seguretat amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones a mesura que envelleixen".

L'envelliment actiu ajuda les persones grans a conduir la seva vida quotidiana aprofitant al màxim les seves oportunitats que tenen a l'abast d'acord amb les seves necessitats, capacitats i aspiracions. D'una banda, es tracta de mantenir l'activitat personal, entesa com la participació en els àmbits familiars, comunitaris i socials, així com el desenvolupament de tasques físiques i mentals. D'altra banda, inclou la prevenció amb la finalitat d'endarrerir l'aparició i el desenvolupament de les malalties i les discapacitats.

L'OMS estableix tres punts fonamentals com a referents principals del concepte d'envelliment actiu que són:

- Salut: benestar físic, mental i social.
- Seguretat: la protecció, la seguretat i la dignitat de les persones grans.
- Participació: és fonamental com a inductora de l'autorealització personal.

Les actuacions d'aquest pla haurien de contribuir a prevenir el procés de desvinculació social que la imatge negativa i estereotipada de l'envelliment atorga a les persones grans i, en conseqüència, facilitar

l'accés de totes les persones grans, encara que presentin situacions de vulnerabilitat i dependència, a aquests espais socials d'intercanvi i inclusió que tenen com a ciutadania amb drets i deures.

f. Dependència

Segons l'article 2 de la llei 39/2006 de promoció de l'autonomia i atenció a les persones en situació de dependència s'entén per dependència "l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que per raons derivades d'edat, malaltia o discapacitat i lligades a la pèrdua o falta d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten l'atenció de l'altre o altres persones o altres ajudes importants per realitzar les activitats de la vida diària, o en el cas de persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, d'altres suports per a la seva autonomia personal".

Es important poder valorar la situació de dependència de les persones tenint en compte quatre pilars bàsics: el control físic per realitzar les activitats de la vida diària, l'orientació, la coherència i la iniciativa.

Amb la mateixa consideració de l'envelliment des d'un punt de vista actiu i positiu, la prestació assignada un cop s'ha reconegut la situació de dependència contribueix a millorar la qualitat de vida i l'autonomia personal, amb les ajudes i recursos de Serveis Socials bàsics i especialitzats s'intenta facilitar una existència autònoma, un tracte digne i la incorporació activa de les persones a la comunitat.

g. Model d'atenció a la dependència

L'aposta de l'Ajuntament per un model d'atenció que defensi els drets de les persones en situació de dependència es basa en un model social de qualitat en què tota la ciutadania mereix un bon tracte, per aquest motiu en el disseny, planificació i intervenció amb les persones grans del territori s'aposta per un model centrat en la persona, que tingui en compte la seva història de vida, els desitjos i les preferències, que visqui al seu domicili a través del servei d'ajuda a domicili o bé en centres especialitzats com són les residències, pisos tutelats, etc.

El model d'atenció centrada en la persona s'empara en 7 principis bàsics (*Teresa Martínez, 2013. www.acpgerontologia.com*) que defineixen i articulen què és necessari per assegurar, en igualtat, els drets i les llibertats fonamentals promovent el respecte per la dignitat inherent a totes les persones:

- Principi de l'autonomia: el dret a decidir, especialment en tot allò que afecta a un mateix, de forma directa o indirecta. Des dels ens locals hem de promoure que la persona gran pugui exercir aquest dret.
- Principi d'individualitat: totes les persones som úniques i, per tant, el pla d'atenció per atendre les seves necessitats s'ha de dissenyar de forma individualitzada i personalitzada.
- Principi d'independència: encara que hi hagi persones grans en situació de dependència i precisem atenció permanent, totes les persones tenim capacitats que poden ser reconegudes.
- Principi d'integritat: referent a la multidimensionalitat de les persones. Tots els vessants - biològic, psicològic, social, mediambiental i espiritual- són importants en la vida de les persones grans.
- Principi de continuïtat de l'atenció: tracta de la necessitat que hi hagi una coordinació i convergència entre els diferents programes dels serveis sanitaris i socials, així com en els d'habitatge, voluntariat, culturals, etc.

- Principi de participació: prendre part en una cosa. No es tracta de "fer per" sinó de "fer amb". Aquest "prendre part" ha d'estar present en totes les fases del procés, des del disseny a la implementació fins a la posterior valoració i adequació del pla.
- Principi d'inclusió social: la tendència a possibilitar que persones en risc de pobresa o d'exclusió social tinguin l'oportunitat de participar de manera plena en la vida social de la ciutat.

1.3. MARC NORMATIU I LEGISLATIU

Davant de la situació actual de les persones grans i arrel de les múltiples transformacions que s'han produït a nivell econòmic, social, de salut i cultural s'han generat nous riscos i situacions de vulnerabilitat de les persones grans. En aquest apartat caldrà diferenciar quatre àmbits normatius i/o competencials: internacional, estatal, autonòmic i municipal.

a. Marc europeu

Davant les situacions de vulnerabilitat i desigualtat creixent a les societats occidentals, la Unió Europea disposa mesures i accions per donar-hi resposta.

En primer lloc situem la Declaració Universal dels Drets Humans aprovada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides a l'any 1948, que afirma el principi que els éssers humans, sense distinció de cap mena, han de gaudir dels drets i les llibertats fonamentals.

Cal citar també, la Declaració de Principis de les Nacions Unides a favor de les Persones d'Edat, aprovada per la Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides de 16 de desembre de 1991, mitjançant la qual les Nacions Unides encoratgen els governs a introduir en els seus programes nacionals, cada vegada que sigui possible, els principis d'independència, participació, cures, autorealització i dignitat.

A Europa, i particularment dins la Unió Europea, aproven la Carta Comunitària dels Drets Socials Fonamentals dels Treballadors, de 9 de desembre de 1989, on apareix el primer document en què es considera els treballadors d'edat avançada.

En compliment d'aquest principi, el Dret de la UE –en concret l'article 10 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE)– estipula que la Unió tractarà de lluitar, entre d'altres, contra tota discriminació per raó d'edat.

Les Nacions Unides van adoptar el concepte d'envelliment actiu, en el marc de la Segona Assemblea Mundial sobre Envelliment, celebrada a Madrid a l'any 2002. La UE va designar el 2012 com a Any Europeu de l'Envelliment Actiu i de la Solidaritat Intergeneracional, amb la finalitat d'impulsar-ne la difusió social.

b. Marc estatal

En l'àmbit estatal, la Constitució Espanyola, i en concret en el tercer capítol, fa referència als principis rectors de la política social i econòmica, entre els quals estableix que els poders públics asseguraran la protecció social, econòmica i jurídica de la família; promouran les condicions favorables per al progrés

social i econòmic; vetllaran pel dret a la protecció de la salut, i reconeixeran el dret de tota la ciutadania nacional a gaudir d'un habitatge digne i d'equitat.

A l'article 14, consagra que els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler discriminació per raó de naixement, raça, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social i en concret a l'article 50 de la Constitució espanyola garanteix el dret de la gent gran a la suficiència econòmica mitjançant un sistema de pensions adequat i actualitzat i el dret a percebre prestacions de serveis socials per atendre les seves necessitats específiques de salut, habitatge, cultura i oci.

La llei 39/2006, de 14 de desembre de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, aprovada al Congrés dels Diputats, sorgeix de la necessitat de garantir a la ciutadania i a les diferents comunitats autònomes de l'Estat espanyol un marc estable de recursos i serveis que garanteixin els drets bàsics a les persones en situació de dependència, desenvolupant a la vegada un sistema d'atenció integral.

Existeix una altra legislació de l'Estat que té com a destinataris finals les persones grans. Per exemple, la Llei 3/2017, de 27 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat, per a l'any 2017 –actualment prorrogada– recull, en el títol IV, les pensions públiques i, en particular, un capítol reservat a la seva revaloració.

També s'ha desenvolupat el recent Reial Decret 1079/2017, 29 de desembre, sobre revaloració i complements de pensions de classes passives.

Al 2013, l'Estat també aprovà la Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social. Entre els supòsits d'especial vulnerabilitat, estaven identificats, expressament, els deutors majors de 60 anys.

L'any 2017 es publicà el Programa Nacional de Reformes de Espanya que recull algunes propostes que impacten, directament o indirecta, en les persones grans. En són un exemple els canvis necessaris en el sistema de la Seguretat Social, el sosteniment futur de les pensions que en depenen, o dur a terme actuacions específiques per a persones de més de 55 anys en situació d'atur i/o sense prestacions.

El 7 de maig de 2020, el Ministeri de Sanitat publica el document *Estrategia de detección precoz, vigilancia y control de Covid19*, document sobre el qual es recolzen els procediments d'actuació front l'epidèmia de Covid19 del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

El BOE del 29 de desembre publica la Llei 21/2021, de 28 de desembre, de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions, la nova reforma de les pensions. Aquesta llei presenta novetats en matèria de revaloració, coeficients reductors o jubilació anticipada, entre d'altres aspectes.

c. Marc català

La competència de la Generalitat de Catalunya sobre matèries que poden impactar sobre les persones grans, està recollida al vigent Estatut d'Autonomia de Catalunya. Cal fer esment a l'article 166, el qual atribueix a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria de serveis socials, a la vegada que actua d'acord amb els principis de coordinació i transversalitat, amb la finalitat de garantir la

integració de les polítiques públiques, atorgant als Ajuntaments competència en la regulació i la prestació dels serveis d'atenció a les persones i serveis socials.

L'actual Sistema Català de Serveis Socials està regulat per la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, amb la finalitat d'assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida.

Pel que fa al desenvolupament de la Llei de Serveis Socials es va aprovar, l'any 2010, el primer Pla estratègic de serveis socials a Catalunya (Acord de govern 156/2010, de 3 d'agost). En els darrers anys, la legislació en matèria de serveis socials ha estat complementada amb un altre conjunt de normatives, com ara la Llei 18/2007, del dret a l'habitatge; la Llei 13/2014, d'accessibilitat; la Llei 24/2015, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica; i la Llei 4/2016, de mesures de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial.

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, dedica tot un títol a la participació cívica, on s'estableix la necessitat d'implicar la ciutadania en el sistema de serveis socials, d'acord amb el principi d'una Administració relacional. Els objectius d'aquesta participació són la implicació de tota la societat en els assumptes socials, la prevenció de la fragmentació social, la innovació en la prestació dels serveis i el reforçament de les xarxes socials de suport.

La Programació territorial dels serveis socials especialitzats 2015-2018 és el document marc que determina la cartera de serveis socials, tot corresponent a les normatives específiques dels diferents serveis la regulació dels aspectes relacionats amb l'accés, la gestió, el finançament i les condicions de prestació del servei.

El 30 de juny de 2016 es debat al Parlament sobre les polítiques per a les persones grans. Com a resultat, s'aprova la Moció 46/XI del Parlament de Catalunya, sobre les polítiques per a la gent gran. En aquesta Moció, s'insta al Govern de la Generalitat a presentar un projecte de llei de la gent gran al ple del Parlament. Un any més tard, el 25 de juliol de 2017, s'aprova la Memòria preliminar de l'Avantprojecte de llei per a l'adaptació de la societat catalana a l'envelliment.

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (actualment Departament de Drets Socials) proposa un Pla estratègic de serveis socials de Catalunya 2020-2024, que pretén ser un full de ruta que ha de ser el motor de canvi per construir, a partir del consens, el lloc de trobada del sector per abordar les necessitats socials de tota la població i enfortir el Sistema Català de Serveis Socials.

La sotsdirecció general de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública de la Secretaria de Salut Pública de Catalunya, publica periòdicament procediments d'actuació davant casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2, procediments d'actuació en constant revisió en funció de l'evolució i nova informació de la malaltia per coronavirus de què es disposi.

La Comissió de Treball, Afers Socials i Famílies, en la sessió del dia 29 de gener 2020, va debatre i aprovar el text de la Proposta de resolució sobre l'envelliment de la població de Manresa, i el Parlament de Catalunya va instar el Govern a:

- a) Augmentar el nombre de places públiques per a la tercera edat, els centres de dia i els habitatges tutelats i el nombre i les quantitats de les prestacions econòmiques vinculades a serveis, així com actualitzar les ràtios de personal, millorar els mòduls econòmics i garantir les millores laborals dels professionals del sector de la dependència.

- b) Adequar l'oferta dels diversos recursos d'atenció a la dependència al municipi de Manresa, per arribar a la mitjana de Catalunya en el termini màxim de quatre anys, d'acord amb el Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024.
- c) Iniciar les actuacions que calguin amb l'Ajuntament de Manresa per elaborar els convenis necessaris per a la construcció de noves residències públiques o en règim de concert.
- d) Dissenyar un mapa complet dels recursos d'atenció a la dependència a Manresa i desenvolupar un pla per delimitar les mancances detectades en el qual s'estableixi el calendari de posada en funcionament i d'entrada en vigor en el menor temps possible.

d. Marc local

Per últim, en el marc normatiu i competencial municipal, l'Ajuntament de Manresa, i en l'àmbit de les competències que li són pròpies, a l'empara del principi d'autonomia local recollit a la Carta Europea d'autonomia local, de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i d'acord amb l'article 25 de la Llei 7/1985, reguladora de les Bases de Règim Local, té competències pròpies en matèries que poden impactar de forma directa.

També cal fer esment al text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya, aprovat per Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, que recull en els articles 66.2 i 66.3 que els ens locals tenen competències pròpies, entre d'altres, en els àmbits de participació ciutadana, la participació en la gestió de l'atenció primària de la salut, la prestació dels serveis socials i la promoció i la reinserció socials.

L'Ajuntament de Manresa va formalitzar el seu compromís per promoure polítiques adreçades a l'envelliment actiu el 19 de març de 2007 amb l'aprovació del Pla director del Programa de gent gran que proposava estratègies locals per millorar la qualitat de vida de les persones grans de la ciutat i per promoure la participació social.

Dins d'aquesta línia, el Consell Municipal de la gent gran, que ha estat funcionant regularment des de l'any 1996, va aprovar en el Plenari celebrat el 15 de setembre de 2010 sol·licitar al Consistori la tramitació per acreditar Manresa com a Ciutat amiga de la gent gran. L'any 2011 es va ingressar a la xarxa de ciutats amigues.

Finalment cal fer esment de la proposició dels grups municipals d'ERC, Junts per Manresa, partit dels Socialistes i FEM Manresa, a demanda de la Plataforma en defensa de les Pensions Públiques i els drets de la gent gran, per demanar una millora de serveis per a les persones grans de Manresa, aprovada per ple en data 23 de desembre de 2021.

1.4 PROCÉS METODOLÒGIC D'ELABORACIÓ DEL PLA DE L'ENVELLIMENT I LA DEPENDÈNCIA

Amb l'objectiu de garantir un desplegament transversal i en xarxa de les estratègies, objectius i actuacions previstes es va conduir el projecte a partir d'una estructura orgànica que liderés, des d'un punt de vista polític i tècnic, tot el procés amb garanties d'èxit. En aquest sentit, es varen plantejar les estructures organitzatives següents:

- **Grup motor:** format pel tècnic del programa de la gent gran, la cap de sServeis socials i la referent política responsable del projecte que van ser les encarregades de vetllar pel compliment de la proposició pactada en el ple.
- **Comissió redactora del Pla estratègic de l'envelliment i la dependència:** formada per la cap de Serveis socials, el tècnic del programa de la gent gran i diferents organitzacions externes del territori amb la finalitat de contrastar els resultats de l'estudi, dissenyar un pla d'actuació interadministratiu en un horitzó de cinc anys, identificar experiències similars realitzades a d'altres municipis, proposar accions per donar resposta a les necessitats detectades i redactar un informe final.

Aquesta comissió la formen els representats de les institucions següents:

- Secció de Serveis Socials del Servei d'Acció i cohesió social de l'Ajuntament de Manresa.
- Subdirecció General d'Anàlisi i Programació. Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya.
- Regió Sanitària Catalunya Central del Servei Català de la Salut (CatSalut).
- Servei d'atenció a les persones de comarques de Barcelona de la Generalitat de Catalunya.
- Consorci de salut i social de Catalunya, com a representant de les organitzacions empresarials.
- Sindicat de pensionistes i jubilats de CCOO, com a representant dels sindicats de treballadors.
- Tècnic director-coordinador de la Comissió i Regidora delegada de Serveis Socials.

La comissió va treballar entre els mesos de novembre del 2018 i novembre del 2019, amb la finalitat de donar resposta a les qüestions plantejades:

- Quina valoració fas dels resultats de l'estudi?: necessitats assistencials detectades, demanda expressada, iniciatives empresarials i iniciatives públiques.
- Dels problemes detectats, quins són competència de la teva organització?, Quins s'haurien de resoldre dins del proper quinquenni ?, Què pot impedir aplicar-los dins d'aquest termini? I quins temes creus que pot assumir raonablement la teva organització dins del proper quinquenni?
- Quines experiències innovadores et sembla que es podrien aplicar en cada un d'aquests nivells: atenció residencial, atenció socio sanitària, atenció domiciliària, atenció diürna i coordinació assistencial.

- Com es podrien fer millores en cada un dels aspectes següents: qualitat assistencial i llistes d'espera.
- Dir-nos si les ràtios utilitzades són correctes.

La creació d'aquesta comissió tècnica redactora del *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència* amb altres agents representatius del sector va permetre:

- Contrastar els resultats de l'estudi sobre les necessitats assistencials actuals i futures de les persones grans a Manresa
- Dissenyar un pla d'actuació interadministratiu en l'horitzó de 5 anys
- Proposar accions per donar resposta a les necessitats detectades
- Redactar un informe final i proposta de pla

La metodologia emprada ens va permetre disposar d'un pla d'acció que defineix la visió, la missió i els valors de les polítiques d'atenció a l'envelliment i la dependència i a partir de les quals es despleguen els objectius i actuacions específiques del *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa*. L'any 2019, i un cop acabada la legislatura, el document estava a punt pel consens i treball per part de les entitats i la ciutadania.

Al 2020 i amb la nova regidoria d'Acció i inclusió social es crea el Consell d'acció i inclusió social en què es defineixen quatre reptes, entre ells el de la promoció de l'autonomia, format per tres comissions de treball, una d'elles centrada en el *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència* que s'ocuparà del seguiment i continuïtat de les accions definides al pla.

A partir de l'aprovació del pla es continuarà treballant la part qualitativa que es desenvoluparà a través de la participació dels diferents agents, entitats i ciutadania que formen part de la Comissió del pla estratègic i de l'envelliment de Manresa del Consell d'Inclusió social.

1.5. VIGÈNCIA

El *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència a Manresa* tindrà un període de vigència de cinc anys a partir de la data de la seva aprovació. En el període de finalització de la vigència del pla caldrà avaluar el desenvolupament de les diferents accions proposades inicialment així com la consecució dels objectius i línies estratègiques a treballar.

Es consideraran motius per a la seva revisió anticipada abans d'haver transcorregut la totalitat del període de vigència:

- Que s'aprovin lleis, normatives, disposicions o plans de rang superior que així ho disposin o que afectin aspectes substancials del pla.
- Que s'aprovin modificacions o altres estratègies per a les persones grans que afectin substancialment les determinacions del pla.
- Que, un cop transcorregut un mínim de tres anys d'aplicació, es produeixi una desviació manifesta entre les previsions demogràfiques i, per tant, de necessitats d'atenció.

- Que, un cop transcorregut un mínim de tres anys d'aplicació, es produeixi un incompliment manifest dels terminis i previsions d'execució de les actuacions programades.
- Que l'Ajuntament consideri, de manera motivada, que el pla ha deixat de ser un instrument adequat per determinar les propostes i compromisos municipals en matèria d'envelliment i dependència en les persones grans.

2.1 VISIÓ, MISSIÓ I VALORS

Visió de la ciutat

L'Ajuntament de Manresa lidera les iniciatives que han de contribuir que Manresa sigui una ciutat diversa, inclusiva, acollidora, accessible, cívica i propera, on les persones grans puguin accedir a tots els mecanismes de desenvolupament humà i suport de les xarxes socials que els permetin portar a terme el seu projecte de vida en condicions de llibertat, dignitat i justícia social.

La missió

Orientar el conjunt d'accions i polítiques de forma organitzada per tal de dissenyar, consensuar, planificar, executar i avaluar les actuacions necessàries des d'una perspectiva públic-comunitària, amb la col·laboració i cooperació dels operadors, societat organitzada, plataformes, entitats, col·lectius professionals, sindicats i ciutadania general per promoure, conjuntament amb el col·lectiu implicat, la qualitat de vida, la provisió necessària de serveis garantint la dignitat i els drets des d'una perspectiva transversal i de treball en xarxa per a la cobertura de les cures i les necessitats de les persones grans de Manresa.

Valors

- La inclusió.
- La justícia social.
- La igualtat / equitat.
- La participació.
- La sostenibilitat.
- La proximitat.
- La innovació.
- L'autoestima.
- La independència.
- La solidaritat.
- La coresponsabilitat.
- La dignitat.
- La responsabilitat pública.
- La globalitat.
- El foment de l'autonomia.
- La coordinació.
- L'empoderament.

2.2 DIAGNOSI

Durant els darrers anys, alhora que la població ha anat envellint s'ha vist incrementada la disponibilitat de les administracions públiques a donar protagonisme al col·lectiu de les persones grans i a prioritzar actuacions que atenguin les seves necessitats. En aquest sentit, des de l'administració local s'han impulsat polítiques gerontològiques orientades a donar resposta a la nova situació, escoltant els seus portaveus i identificant quines són les actuacions més esperades.

Com ja s'ha dit, el maig de 2018, l'Ajuntament de Manresa va presentar la "Diagnosi de necessitats assistencials actuals i futures de la gent gran", que analitzava el comportament dels serveis que formen el conjunt del sistema de serveis assistencials de la ciutat.

Per elaborar aquesta diagnosi, es van tenir en compte les dades demogràfiques del territori, l'opinió i anàlisi dels agents del territori i el comportament dels diferents àmbits d'atenció a les persones grans en comparació a altres municipis de mida i tipologia de població i a les recomanacions dels experts.

S'han analitzat les dades en comparació amb la resta de territoris mitjançant els següents estudis i/o bases de dades:

- Cercles de Comparació Intermunicipal que organitza la Diputació de Barcelona amb una comparativa amb els 16 municipis que participen amb 40.000-100.000 habitants (any 2019).
- Document de memòries de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (anys 2018, 2019, 2020)
- Programació Territorial 2015-2018 del Departament de Treball Afers Socials i famílies (any 2018)
- Observatori del Sistema de Salut de Catalunya de l'Agència de qualitat i avaluació sanitàries de Catalunya del Departament de Salut de la Generalitat (any 2017)

a. Dades demogràfiques

Segons dades de l'IDESCAT, el percentatge d'envelliment creix de manera contínua a la ciutat de Manresa fins a l'any 2019 que apareix la pandèmia per Covid19. Durant els darrers anys, el nombre de persones de més de 65 anys ha passat del 19,8% del total de la població al 20,5%. Aquest increment del pes demogràfic de les persones grans és extensiu al sobre envelliment de la població, atès que el percentatge de majors de 85 anys evoluciona del 17,8% al 19,9%.

Cal dir que malgrat que la crisi per Covid19 va suposar una disminució de les persones grans de Manresa, passant del 20,5% a l'any 2019 a un 19,9% al 2020, Manresa continua situant-se per sobre de la mitjana catalana en percentatge d'envelliment i principalment en el sobre envelliment.

Pes de l'envelliment a Manresa i a Catalunya:

Percentatge d'envelliment			
ANY	+65 anys	MANRESA	CATALUNYA
2014	14.728	19,8	17,9
2015	14.791	19,9	18,3
2016	14.849	20,0	18,5
2017	14.993	20,0	18,6
2018	15.238	20,2	18,8
2019	15.581	20,5	18,9
2020	15.502	19,9	19,0

(Dades extretes d'Idescat - 2014- 2020)

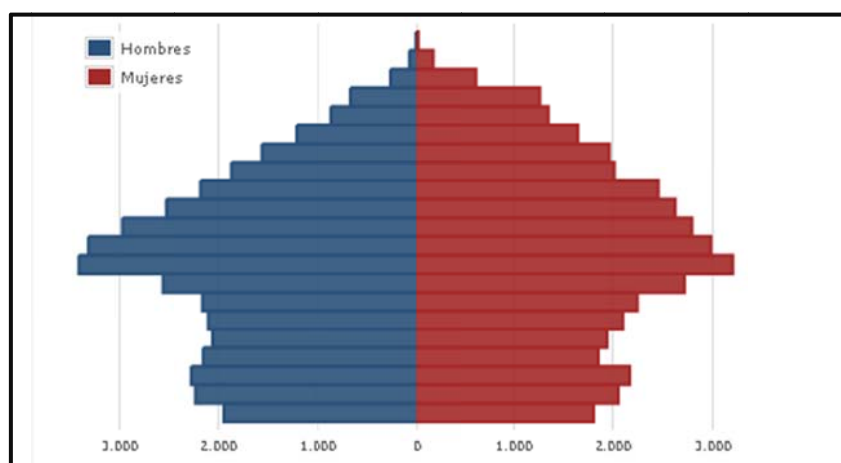
Índex de sobre envelliment a Manresa i a Catalunya

Índex de sobre envelliment			
ANY	+85 anys	MANRESA	CATALUNYA
2014	2.609	17,8	15,3
2015	2.682	18,2	15,7
2016	2.730	18,5	16,1
2017	2.843	19,1	16,4
2018	2.920	19,3	16,7
2019	3.004	19,7	16,9
2020	3.049	19,9	17,1

(Dades extretes d'Idescat - 2014- 2020)

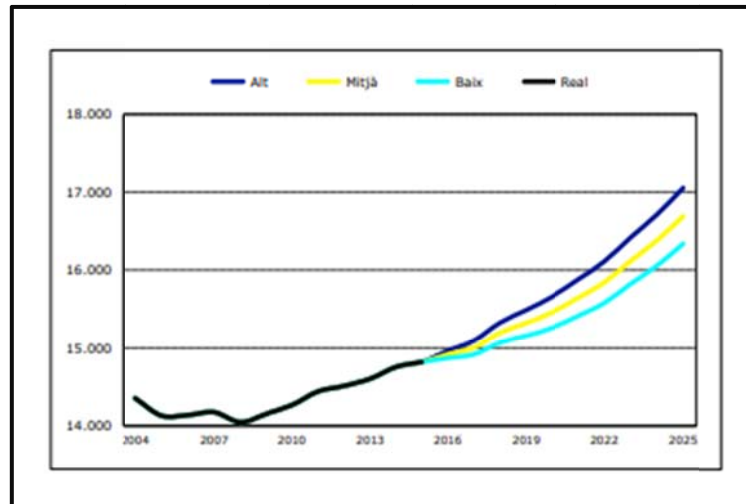
L'evolució prevista del contingent de les persones grans contrasta amb l'evolució prevista per al total de la població de Manresa. Mentre que es preveu que la població de Manresa variarà poc al llarg dels pròxims deu anys, es preveu que el col·lectiu que supera els 65 anys augmenti de forma considerable. Aquest col·lectiu registrarà un increment en deu anys que oscil·larà entre el 10,3% de l'escenari baix i el 15,1% de l'escenari alt, passant de 15.502 persones (segons dades del passat any 2020) a l'entorn de 17.400 persones (any 2030).

Taula de població per sexe i edat de Manresa any 2020

(Dades extretes d'Idescat - 2020)

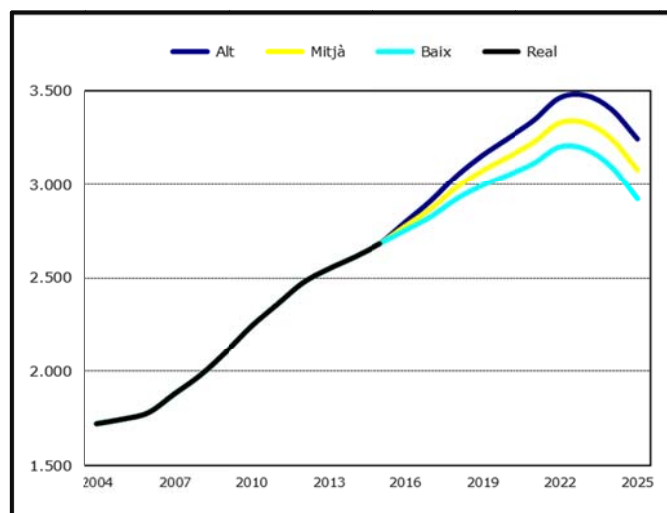
Taula de projecció de la població de Manresa de 65 i més anys

(Dades extretes Informe social de Manresa - 2018)

El col·lectiu de la població de més de 84 anys també registra un increment destacat al llarg dels propers anys. Mentre que a data 1 de gener de 2015, a Manresa hi havia 2.682 persones de més de 84 anys i es preveu que l'any 2025 en siguin entre 2.922 i 3.244; és a dir, es preveu un augment d'entre el 8,9% i el 20,9%.

Taula de projecció de la població de Manresa de 85 i més anys

(Dades extretes Informe social de Manresa - 2018)

b. Àmbits d'atenció i cobertura de serveis

Per àmbits d'atenció a les persones grans cal diferenciar aquests 4 grans grups, cada un d'ells amb les seves especificitats en relació a la interpretació de les dades, així com en la cobertura de necessitats:

- b.1. Àmbit d'atenció social bàsica
- b.2. Àmbit d'atenció especialitzada (atenció a la dependència)
- b.3. Àmbit d'atenció intermèdia (socio sanitària)

b.1) Àmbit d'atenció social bàsica

L'atenció social bàsica és un conjunt organitzat i coordinat d'accions professionals, integrat per equips tècnics, que tenen l'objectiu d'atendre les necessitats socials més immediates, generals i bàsiques de les persones i les seves famílies. Treballen per millorar el benestar social, prevenir problemàtiques socials i aconseguir la reinserció i integració de les persones en situació de risc social o exclusió.

L'atenció social bàsica és de competència municipal i està distribuïda en 4 zones. A cada zona hi ha un centre de serveis socials o equip bàsic de serveis socials. En aquests centres es porta a terme el servei de tractament social que ofereix estudi i diagnòstic de cada situació, entrevistes de suport de seguiment personal i familiar, intervencions personalitzades ajustades a cada situació, recerca de recursos, coordinació amb els altres sistemes de benestar, derivació a serveis socials especialitzats i tramitacions de sol·licituds de serveis i prestacions pròpies de l'Ajuntament o d'altres institucions, elaborant, quan s'escau informes socials.

A continuació despleguem els diferents apartats que configuren el diagnòstic de l'àmbit d'atenció social bàsica:

b.1.1- Persones majors de 65 anys ateses a cada EBAS.

b.1.2- Característiques de la població envellida a cada EBAS.

b.1.3- Programa "Serveis Socials Més a prop"

b.1.4- Situació de dependència i Equip d'atenció a la Dependència i Discapacitat (EDID)

b.1.5- Programa d'atenció als maltractaments a les persones grans

b.1.6- Programes d'habitatge per a les persones grans.

- Necessitats en relació de l'habitatge

- Pobresa energètica

- Programa d'arranjaments d'habitatges de gent gran i discapacitats

- Ajudes de lloguer

- Habitatge protegit

b.1.7- Cartera de serveis d'atenció domiciliària (SSAD)

- Servei d'Atenció a Domicili (SAD)

- Teleassistència

- Menjar l domicili

- Projecte "Compartim taula"

- Xec serveis

b.1.1- Persones majors de 65 anys ateses a cada EBAS

Persones majors de 65 anys d'edat ateses a cada una de les zones:

	Total	%	Z. CENTRE	Z. PONENT	Z. LLEVANT	Z. NORD
Persones ateses	16.404		4.277	4.760	4.434	2.933
Expedients treballats	6.304		1.742	1.760	1.669	1.133
Homes	7.813	47,5%	2.055	2.296	2.094	1.368
Dones	8.621	52,5%	2.222	2.464	2.370	1.565
65 a 74 anys	913	5,5%	207	244	268	194
més de 75 anys	2.721	16,5%	554	804	788	575

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2020)

Durant l'any 2020 el 22% de les persones ateses per part dels Equips Bàsics d'Atenció Social tenia més de 65 anys. L'atenció a les persones grans del territori per part de Serveis Socials bàsics és primordial per cobrir les necessitats d'aquest col·lectiu.

Des dels Equips Bàsics d'Atenció Social es requereix una organització interna per donar resposta a les necessitats generades per la pandèmia de Covid19.

b.1.2- Característiques de la població envellida a cada EBAS

L'atenció a les persones grans per cada zona de Serveis Socials a grans trets es caracteritza per:

UNITAT ACOLLIDA (Primera via d'entrada de les persones grans a serveis socials)	<p>Des de la unitat d'acollida ressalten la soledat no desitjada de les persones grans que els produeix un gran patiment emocional.</p> <p>Les xarxes familiars, informals i de suport són molt dèbils, motiu pel qual existeix un elevat aïllament social i comunitari.</p> <p>Amb l'aparició de la pandèmia per Covid19 s'han produït defuncions i ingressos hospitalaris de persones grans que eren cuidadores principals de fills amb discapacitat.</p>
EBAS ZONA CENTRE	<p>Principalment s'atenen persones que no poden accedir a serveis residencials públics per manca de valoració de la dependència o bé valorades però amb grau I.</p> <p>Els casos classificats com a persones grans amb elevat risc social, han ingressat amb caràcter d'urgència a la Residència Sant Andreu, en una plaça municipal.</p> <p>Els casos de risc social són homes que viuen sols, majors de 65 anys, amb antecedents d'alcoholisme, en situacions de marginalitat, que viuen en pensions o itinerants en habitacions. Aquest perfil seria candidat a ocupar els pisos tutelats amb suport.</p> <p>També apareixen dones, majors de 65 anys d'edat, en situació de soledat per manca de suport o bé xarxes familiars febles. El suport de la teleassistència durant la pandèmia ha pogut donar suport a aquestes persones soles.</p>
EBAS ZONA PONENT	<p>Un dels trets principals d'aquesta zona també han estat les persones grans que viuen soles, sense xarxa. L'habitatge també ha estat un factor que ha potenciat la soledat i la por per manca de infraestructures i/o BBAA. Durant la pandèmia per Covid19 no tothom ha pogut o sabut demanar ajuda.</p>

	<p>El tancament de serveis de centre de dia, casals i/o esplais per l'aparició de la pandèmia per Covid19 s'ha compensat des de Serveis Socials articulant serveis d'ajuda a domicili (TAD, MED i SAD) i suports de voluntariat per entrega d'aliments, medicaments o altres productes de primera necessitat.</p> <p>L'accés durant la pandèmia a la sanitat pública, que ha passat a ser telemàtica i telefònica, tampoc a contribuït a millorar la soledat no desitjada de les persones grans.</p>
EBAS NORD	<p>Com en l'anterior, el problema de la soledat no desitjada i l'aïllament de les persones grans agreujat per la pandèmia de Covid19, és un dels fets rellevants aquest últim any.</p> <p>Destaca també la manca d'autonomia d'aquest col·lectiu fet que requereix ajuda de les xarxes per desenvolupar les activitats de la vida diària així com l'elevada precarietat econòmica que dificulta l'accés a alguns serveis i recursos de forma immediata.</p>
EBAS LLEVANT	<p>Es tracta d'una zona amb població molt envellida i amb persones amb problemàtiques derivades de la salut mental com habitatges amb acumulació i males condicions d'habitabilitat, problemàtiques veïnals, etc. que s'han accentuat per l'aïllament del confinament per Covid19.</p> <p>La distribució de la zona lleuant amb barris descentralitzats i poc connectats al centre de la ciutat genera grans dificultats a l'hora d'accedir a recursos públics com serveis socials, centres d'atenció primària de salut, etc.</p> <p>Com en les anteriors, el problema de la soledat no desitjada i l'aïllament de les persones grans agreujat per la pandèmia de Covid19, és un dels fets rellevants aquest últim any.</p>
EQUIP D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA I DISCAPACITAT	<p>Continua persistint l'aïllament social de persones grans per la impossibilitat de relacionar-se amb familiars i persones properes. Algunes fins i tot s'han desplaçat al domicili d'algun familiar per tal de poder ser ateses.</p> <p>Aquesta situació ha representat un deteriorament de les situacions de salut prèvies (demències, patologies diverses...) Especialment s'ha detectat una davallada funcional i cognitiva important en aquelles persones que han deixat d'assistir als centres de dia de gent gran.</p> <p>Amb la pandèmia per Covid19 s'han reforçat les intervencions d'acompanyament en el dol per a famílies que han perdut familiars i no han pogut fer l'acompanyament i ritual de comiat habituals per a persones difuntes.</p> <p>La necessitat d'un recurs residencial d'urgència per a persones ateses en centres socio-sanitaris o hospitals que no han pogut retornar a domicili per situacions derivades de la Covid19 com ara la desaparició sobtada del cuidador principal, ha quedat coberta per part dels serveis socials.</p>

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2020)

b.1.3- Programa "Serveis Socials Més a prop"

Amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona s'ha realitzat el programa Més a prop, la TS de l'equip de suport ha estat coordinant i fent el seguiment del programa d'acord amb l'entitat de desenvolupament comunitari contractada per portar-lo a terme.

L'objectiu és informar aquestes persones sobre els recursos socials i comunitaris que hi ha a la ciutat i saber si es troben en alguna situació de dificultat o necessitat que pugui requerir suport municipal.

Es va contactar amb un total de 399 persones, es van realitzar un total de 178 visites a domicili durant les quals es va fer una entrevista a persones mai ateses per part de serveis socials, les quals van respondre als qüestionaris complets. En aquestes entrevistes es varen detectar les necessitats de les persones grans pel que fa a l'autonomia, la percepció de l'estat de la salut, la situació de l'habitatge, així com possibles situacions de risc o vulnerabilitat, i al mateix temps es va informar sobre l'oferta de prestacions i serveis del territori.

b.1.4- Situació de dependència i Equip d'atenció a la Dependència i Discapacitat (EDID)

Situació dependència	2018	2019	2020	2021
Sol·licituds noves	643	532	543	
Noves acreditacions	514	1.169	552	819
Acords i/o modificacions d'acord PIA	888	943	543	578
Persones ateses	1680	1825	797	*
Temps d'espera valoració SEVAD	6 mesos	6 mesos	6 mesos	*

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2018, 2019, 2020, 2021)

**Dades no disponibles en el moment de la publicació del Pla.*

A l'any 2010 es va crear un Equip d'Atenció a la Dependència i als Discapacitats (EDID), que centralitza la majoria dels PIAS i de l'atenció al col·lectiu de persones amb dependència. Des de les diferents zones de la ciutat s'atenen els casos de PIAS que ja estan en seguiment, o les modificacions i revisions dels que ja estaven fets.

Tant la informació com la tramitació de la sol·licitud per casos nous s'ha fet des de la unitat d'acollida centralitzada. Si bé hi ha persones que ho tramiten directament o mitjançant altres serveis (especialment de salut) i no arriben al servei fins al moment de fer el Pla Individual d'atenció.

L'últim any amb la crisi provocada per la pandèmia per Covid19, el departament d'Acció Social ens presenta menys acreditacions per elaborar els PIA i s'atenen menys persones a causa principalment a la situació de confinament.

b.1.5- Programa d'atenció als maltractaments a les persones grans

Els maltractaments a les persones grans són una realitat que molt sovint queda invisibilitzada per les situacions de vulnerabilitat i dependència d'aquest col·lectiu, agreujada l'últim any per la crisi provocada per la Covid19 i les mesures de confinament establertes.

Prevenir els maltractaments a les persones grans és un element bàsic per envellir amb dignitat i en conseqüència és necessari que des de l'Administració disposem de les eines per atendre les persones en situació de vulnerabilitat i dependència, generant entorns segurs on desenvolupar el seu projecte de vida. Per aquest motiu els Equips Bàsics d'Atenció Social, a part de la intervenció directa amb les persones i les seves famílies, formen part d'un grup de professionals municipals que intervenen en possibles casos de maltractaments. Té l'objectiu d'afavorir l'intercanvi d'experiències, l'aprenentatge mutu i la millora de la capacitat professional, per tal de garantir la qualitat de les intervencions tècniques.

Al març de 2021 es va publicar la Guia local per fer front als maltractaments de les persones grans del Consell Comarcal del Bages amb el suport de l'Ajuntament de Manresa que respon als objectius de:

- Sensibilitzar els equips de professionals sobre el fenomen dels maltractaments
- Facilitar una eina per orientar les actuacions professionals
- Aprofundir en el coneixement dels maltractaments a les persones grans
- Destacar l'abordatge multidisciplinari per fer front a les situacions de maltractament
- Proporcionar criteris de prevenció, detecció i intervenció en els maltractaments

Durant l'any 2020 es varen registrar 12 situacions de maltractament a les persones grans de les quals un 90% van ser a dones grans. Des de l'Administració caldrà seguir treballant per visualitzar aquesta situació i poder-la abordar.

b.1.6- Programes d'habitatge per a les persones grans

Abans de continuar és necessari analitzar la situació de l'habitatge per a les persones grans de la ciutat de Manresa, entenent que el dret a l'habitatge està reconegut en diversos instruments internacionals sobre els drets humans, com l'article 25 de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Al gener de l'any 2021 des de la regidoria d'Habitatge i la regidoria d'Acció social i inclusió social de l'Ajuntament de Manresa varen realitzar un estudi a través de la consultoria Siena, anomenat "Estudi nous models d'habitatge per a persones grans", amb el qual volien conèixer l'opinió de la població en relació a l'habitatge i com s'imaginaven i com voldrien viure quan fossin més grans. Es va entrevistar una mostra de gairebé 400 persones de la ciutat i els resultats de l'estudi conclouien: la necessitat de pensar noves formes de viure, repensar els serveis i els recursos especialitzats, tenir en compte en tot moment el desig de permanència al propi domicili, decidir amb qui compartir la darrera etapa de la vida, sentint-se còmodes i amb seguretat.

(https://www.manresa.cat/docs/docsArticle/331/diagnosi_nous_model_habitatges_vfinal.pdf)

Des de l'administració posem l'enfoc en aquest estudi per dissenyar les accions del pla per poder reflexionar i trobar les respostes més encertades en els objectius i les estratègies que hem de dur a terme en els propers anys.

Pel que fa a les **necessitats en relació de l'habitatge**, les demandes que durant aquest any 2021 han arribat als Equips Bàsics d'Atenció Social han estat 517 **de les quals un 12,7% afecten persones majors de 65 anys d'edat:**

Problema d'habitatge	Persones de més de 65 anys
Acollits a casa de coneguts o familiars per manca d'habitatge	6
Desnonament previst	22
Deutes de lloguer	7
Fi de contracte de lloguer	2
Infrahabitatge (sense condicions mínimes, sobreocupació...)	5
Lloguer elevat (més del 40% ingressos)	5
Ocupa (viu en casa o pis sense contracte)	10
Relloguer	4
Sense habitatge (fonda, carrer, caravana...)	5
Total	66 persones

Dades extretes de la base de dades de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2021)

Pel que fa a la **pobresa energètica**, la manca de subministraments bàsics com són l'aigua, la llum i el gas també es treballen des dels equips Bàsics d'Atenció Social que realitzen un informe per l'aplicació de la Llei 24/2015, amb la intenció d'impedir la interrupció d'aquests subministraments a les persones en situació de risc i més grans de 65 anys. Les dades són les següents:

Avisos de tall	2018	2019	2020	2021
Total persones que han rebut avís de tall de subministraments	1.929	3.703	1.894	3.255
Persones de 65 a 84 anys	249	470	216	407
Persones més grans de 85 anys	116	254	78	200

Dades extretes de la base de dades de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2018, 2019, 2020, 2021)

Un 15,5% de les persones que han rebut un avís de tall de subministraments eren més grans de 65 anys, i es trobaran amb moltes dificultats per millorar la situació a causa principalment a la impossibilitat de millorar els seus ingressos econòmics.

Pel que fa al **Programa d'Arranjaments d'habitatges de gent gran i discapacitats. Diputació de Barcelona.**

Programa d'Arranjaments	Total d'arranjaments des de l'inici	Arranjaments any 2020	Arranjaments any 2021
Diputació de Barcelona	155	17	14

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2021)

L'Ajuntament de Manresa es va adherir al Programa d'Arranjaments de la província de Barcelona de la Diputació de Barcelona des del 2013. Aquest Programa té com a finalitat "garantir les condicions d'accessibilitat, seguretat, higiene i habitabilitat mínimes mitjançant la realització de reformes bàsiques i la instal·lació d'ajudes tècniques a l'habitatge, tant de lloguer com de propietat, de les persones grans més vulnerables".

Els beneficiaris del Programa són les persones més grans de 65 anys, preferentment aquelles que tinguin dificultats per realitzar les AVD, que tinguin acreditada una discapacitat i/o estiguin en situació de dependència i persones majors de 80 anys que visquin soles o amb una altra persona gran.

Consisteix en la realització de reformes bàsiques d'adaptació funcional en els habitatges i la instal·lació d'ajudes tècniques, inclosos elements de desplaçament, de llit i per a la comunicació.

Pel que fa a les **ajudes de lloguer**, a la ciutat de Manresa existeixen dos tipus de convocatòries per a persones majors de 65 anys i una tercera per a la població en general.

Tipus d'ajuda al lloguer	Total sol·licituds 2021	Sol·licituds favorables	Sol·licituds desfavorables
Ajudes indefinides a més grans de 65 anys, ja assignades cada any fins a la defunció del titular	35	35	0
Ajudes anuals a majors de 65 anys, que cal renovar cada any	209	181	28
Convocatòries població en general	1.807		
Majors de 65 anys	90	66	24

Dades proporcionades per FORUM S.A. Habitatge i Rehabilitació de Manresa (2021)

La suma total de persones majors de 65 anys que reben ajudes pel lloguer de l'habitatge puja a la quantitat de 334 sol·licitants, de les quals un 84,5% són favorables i un 15,5% desfavorables.

Una altra dada important és conèixer el nombre de persones que gaudeixen d'un habitatge de FORUM, tenint en compte que gestiona diferents programes que tenen l'objectiu de proporcionar habitatge a persones que presenten dificultats per accedir-hi, atenent a les seves necessitats i possibilitats.

Pel que fa a l'**habitatge protegit** per a les persones majors de 65 anys de la ciutat de Manresa:

Tipus d'habitatge	Total habitatges
Total habitatges gestionats per FORUM (assequible i social)	302
Habitatges en què el titular té més de 65 anys	98
Contractes de lloguer d'habitatges d'HPO de FORUM	77,5%
Contractes d'habitatges de l'Ajuntament que administra FORUM, i que s'adjudiquen a través de la Comissió d'Habitatge de l'Ajuntament (Social)	9,1%
Contractes d'habitatges de FORUM que tenen signat conveni amb l'Ajuntament i que adjudica la Comissió d'Habitatge de l'Ajuntament (Social)	5,1%
Contractes d'habitatges de la Borsa, és a dir, del programa pel qual propietaris privats ofereixen l'habitatge per tal que li administri FORUM.	8,1%

Dades proporcionades per FORUM S.A. Habitatge i Rehabilitació de Manresa (2021)

b.1.7- Cartera de serveis d'atenció domiciliària (SSAD)

La cartera de serveis d'atenció domiciliària (SSAD) de l'Ajuntament de Manresa, adreçada a les persones grans és heterogènia i integrada per diferents serveis. S'ofereix atenció personal i atenció a la llar a través del Servei d'Atenció Domiciliària, teleassistències, menjar a domicili, bugaderia, neteja a domicili i xec servei.

L'accés es realitza principalment des dels Equips Bàsics d'Atenció Social (EBAS) o el Servei d'acollida, a partir d'una demanda presencial, una entrevista personal i, en la majoria de casos, una visita a domicili per a l'assignació del servei.

Amb el confinament, l'aïllament (no només social, sinó també emocional), la solitud i la por de les persones grans que viuen soles ha augmentat significativament. Amb la pandèmia van deixar de funcionar serveis de centre de dia, espais, ingressos residencials, per tant es va fer necessari articular

tots els esforços des dels serveis socials bàsics per agilitzar l'accés àgil als serveis que oferien suport al domicili com eren la teleassistència, menjar a domicili, SAD i coordinació amb serveis de salut.

Segons les dades recollides en la memòria de Serveis Socials de l'any 2021, s'ha aconseguit cobrir un 16,4% de la població més gran de 65 anys de Manresa amb serveis d'atenció domiciliària (SAD, TAD, xec servei i menjar a domicili). Concretament en els casos de persones més grans de 85 anys s'estan oferint aquests serveis a un 52,5% d'aquest grup d'edat.

Pel que fa al **Servei d'Atenció a Domicili (SAD)**:

SAD	2018	2019	2020	2021
Total hores de SAD	40.640	37.920	41.235	45.797
Hores de SAD social	19.173	12.762	9.934	8.195
Hores de SAD dependència	21.467	25.158	31.301	37.602
Persones ateses	259	323	314	353
Més grans de 65 anys	205	275	290	289
Edat mitjana	84.56	84.21	78.88	78
SAD Salut (persones ateses)	150	133	172	216

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2018, 2019, 2020, 2021)

**Dades no disponibles en el moment de la publicació del Pla.*

Les persones grans que viuen soles i que no tenen xarxa familiar de suport són els principals receptors de SAD, detectar-les és un repte que abordem des del Programa Serveis Socials Més a prop, amb el seguiment que fan des dels Plans de Desenvolupament Comunitari (PDC), els professionals i la xarxa ciutadana en general.

Malgrat que han augmentat les persones ateses per aquest servei es fa evident que persisteix la necessitat del Servei d'Atenció a Domicili per part de la població envellida i que en algunes ocasions fa que augmenti molt la demanda.

A part del SAD municipal, l'Ajuntament disposa d'un conveni amb els dos proveïdors de salut (ICS i Althaia) per facilitar el retorn o el manteniment a domicili de persones grans que pateixen o han patit una malaltia i necessiten supervisió o ajuda per a les activitats de la vida diària i seguiment professional.

El SAD es presenta com l'opció ideal per a la majoria de persones consultades. Requereix seguir creixent en quantitat i qualitat, parant atenció a l'increment de la població envellida que s'anirà produint els propers anys.

SERVEIS D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA (Cercles de Comparació Intermunicipal)	MITJANA CERCLE 2019	VALOR MANRESA 2019	MITJANA CERCLE 2020	VALOR MANRESA 2020
Percentatge de persones usuàries de SSAD de 65 anys i més sobre el total d'habitants de 65 anys i més (%)	15%	15,29%	16%	15,3%

Percentatge de persones usuàries de SSAD de 85 anys i més sobre el total d'habitants de 85 anys i més (%)	49%	45,21%	55%	46,97%
Percentatge de persones usuàries de SSAD sobre el total d'habitants (%)	2,9%	3,18%	2,9%	3,20%
Nombre de persones usuàries d'ajuda domiciliària per cada 1.000 habitants	9,8	4,16	8,6	4,01
Percentatge de persones usuàries del Servei d'Ajuda Domiciliària de 65 anys i més sobre el total d'habitants de 65 anys i més (%)	4,56%	1,78%	4,6%	1,87%
Hores mensuals de prestació d'ajuda domiciliària per persona usuària per raó de la seva situació de dependència (hores)	13	10,3	11	11,8
Hores mensuals de prestació d'ajuda domiciliària per persona usuària per raó de la seva situació social (hores)	6,5	8,2	5,8	5,1
Percentatge de persones usuàries d'ajuda domiciliària per raó de la seva situació de dependència	43%	63,16%	80%	65,29%
Percentatge de persones d'ajuda domiciliària per raó de la seva situació social	72%	40,25%	34%	47,7%
Temps mitjà transcorregut entre la sol·licitud aprovada i la prestació del SAD social (dies)	15	80,3	10	10,2
Temps mitjà transcorregut entre la sol·licitud aprovada i la prestació del SAD dependència (dies)	8,1	10,8	7,6	2,5

Dades extretes dels Cercles de Comparació Intermunicipal (Diputació de Barcelona) (2019, 2020)

Les dades proporcionades pels Cercles de Comparació Intermunicipal que organitza la Diputació de Barcelona **en relació al SAD, constaten que existeix un rang de millora especialment en la cobertura del servei i en el temps mitjà entre la sol·licitud i l'inici del servei, que ha anat revertint fent un esforç considerable els últims anys**. Les persones usuàries per raó de la seva situació social està per sobre de la mitjana del cercle de comparació en relació a les persones usuàries per raó de la seva situació de dependència.

Pel que fa a la **teleassistència**:

Teleassistència	2018	2019	2020	2021
Persones ateses	2.164	2.261	2.104	2.309
Rati cobertura a la ciutat	12,83%	12,40%	12,67%	12,88%
Llars amb teleassistència	1.861	1.974	1.957	1.957
Persones a la llista d'espera	49	23	0	0

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2018, 2019, 2020, 2021)

El servei de teleassistència es continua cobrint gràcies al finançament del conveni amb la Diputació de Barcelona, tot i que l'aportació municipal cada any va augmentant.

TELEASSISTÈNCIA (Cercles de Comparació Intermunicipal)	MITJANA CERCLE	VALOR MANRESA
Temps mitjà transcorregut entre la sol·licitud aprovada i la prestació del servei de teleassistència (%)	15	24
Percentatge de persones usuàries d'aparells teleassistència de 65 anys i més sobre el total d'habitants de 65 anys i més (%)	13	14

Dades extretes dels Cercles de Comparació Intermunicipal (Diputació de Barcelona) (2019)

Les dades proporcionades pels Cercles de Comparació Intermunicipal que organitza la Diputació de Barcelona, en relació a la teleassistència constaten que **les necessitats de la població en relació a la dotació d'aparells de teleassistència es troben dins de la mitjana.**

Pel que fa al servei de **menjar al domicili**:

Servei de menjar a domicili	2018	2019	2020	2021
Persones ateses	68	68	178	77
Àpats servits	14.849	16.483	23.649	26.024
Àpats gratuïts	2.920	2.920	4.906	3.540

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2018, 2019, 2020, 2021)

El recurs del menjar a domicili s'ha anat incorporant com un recurs que des dels serveis socials municipals s'ofereix a la població gran, ja que en algun moment substitueix o pot complementar el servei d'ajut a domicili. Cal seguir apostant per recursos que permeten la permanència de les persones grans al domicili.

Durant l'any 2020 i a causa principalment a la situació de risc sanitari i l'aïllament per la pandèmia per Covid19 les ajudes d'aliments, el menjador social i **el menjar a domicili es va arribar a triplicar durant l'any.**

Projecte "Compartint taula"

Es tracta d'un projecte que permet oferir àpats gratuïts a persones grans, que han estat valorades i derivades pels Serveis Socials Bàsics del municipi. En el cas de Manresa l'entitat adherida al projecte és la Fundació Sant Andreu Salut que ofereix els àpats a les seves instal·lacions de l'Hospital de Sant Andreu. Des de l'any 2019 comptem amb 10 places.

Pel que fa al **xec servei**:

Xec servei	2018	2019	2020	2021
Nombre de xecs serveis entregats	7.575	7.070	5.108	*
Persones usuàries	148	171	176	225

Dades extretes de la memòria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa (2018, 2019, 2020, 2021)

**Dades no disponibles en el moment de la publicació del Pla.*

El xec servei és una eina de copagament que utilitza l'Ajuntament de Manresa per facilitar l'accés als serveis d'atenció domiciliària. El suport econòmic en forma de val descompte que s'atorga a través de serveis socials municipals (EBAS) s'utilitza per pagar a les diferents empreses que ofereixen serveis d'atenció domiciliària. Les empreses han d'estar homologades pel propi Ajuntament i establir un conveni de col·laboració amb el mateix.

La utilització d'aquests vals s'ha mantingut en el temps i és percebut per les persones usuàries com a suport econòmic per disposar de suport domiciliari. L'any 2020 va disminuir el nombre de xecs entregats ja que durant els mesos de març a juliol va estar aturat arrel de la crisi provocada per la pandèmia de Covid19.

Els serveis de suport al domicili apareixen com un dels nivells assistencials que s'ha comportat millor durant els darrers anys. Pel que fa a serveis de suport com el teleassistència, transport adaptat, àpats a domicili o el servei de menjador social s'hauran de revisar amb la finalitat de poder mantenir les persones grans que així ho desitgin a casa seva, possiblement requerirà un cert esforç per ampliar la cobertura, compatibilitzant-lo a la vegada amb una millora de la mobilitat a la ciutat.

b.2) Àmbit d'atenció especialitzada (atenció a la dependència)

Pel que fa a les residències:

Les residències assistides per a les persones grans són serveis d'acolliment residencial, amb caràcter permanent o temporal, i d'assistència integral a les activitats a persones grans que no tenen un grau d'autonomia suficient per realitzar les activitats de la vida diària, que necessiten supervisió constant i que tenen una situació sociofamiliar que requereix la substitució de la llar.

Les competències en planificació, dotació, finançament i concertació de places residencials públiques depenen directament de la Generalitat de Catalunya i concretament del Departament de Drets Socials, així doncs l'Ajuntament de Manresa no pot garantir l'accés i l'atenció a les persones grans als serveis especialitzats. Malgrat tot, el municipi disposava d'una residència municipal amb una capacitat de 23 places privades subvencionades, 15 de les quals avui es troben ubicades i donen servei dins la Residència Sant Andreu. Aquestes places segueixen essent finançades per l'Ajuntament, tanmateix un cop la persona rep l'autorització d'ingrés a una residència de la Generalitat a través de la llei de la dependència, deixen d'ocupar una plaça d'aquest tipus.

A la ciutat trobem les següents residències:

Residència	Entitat gestora	Tipus de places	Nombre de places	Temps d'espera per accedir.	Persones inscrites a la llista d'espera
R. Sant Andreu	F. Sant Andreu Salut	Públiques (concertades)	58	2,5 anys	67
		Públiques (reserva Covid)	2	Tancades	0
		Municipals (concertades)	15	No hi ha llista	0
		Privades (amb PEV)	36	2 mesos	1

R. Font dels Capellans	D. Drets Socials, gestió delegada a Suara	Públiques (gestió pròpia)	56	6 mesos	35
		Públiques (reserva Covid)	2	Tancades	0
R. Valldaura	Residència Geriàtrica Valldaura, SL	Públiques (col·laboradores)	22	9 mesos	12
		Públiques (reserva Covid)	2	Tancades	0
		Privades (amb PEV)	22	No hi ha llista	0
R. Montblanc	F. Sant Andreu Salut	Públiques (col·laboradores)	35	2,5 anys	89
		Privades (amb PEV)	55	1 mes	1
R. Sant Josep	Instituto de Hermanas Josefinas de la Caridad	Privades	27	Pendent obrir	6
		Privades (reservades per obres)	23	Tancades	0
R. Sagrada Família	Residència d'Avis del Barri de la Sagrada Família de Manresa, Fundació	Públiques (col·laboradores)	21	1 any	18
		Privades (amb PEV)	1	1 any	18
		Privades llar residència	12	No hi ha llista	0
R. Sagrada Família II	Residència d'Avis del Barri de la Sagrada Família de Manresa, Fundació	Públiques (col·laboradores)	12	1 any	18
		Privades (amb PEV)	7	No hi ha llista	0
R. Mutuam	Mutuam	Privades (amb PEV)	31	No hi ha llista	0

Dades extretes del Registre d'Entitats, Serveis i Establiments de Serveis Socials (RESES) del Departament de Drets Socials (2021) Informe llistes d'espera de les Residències de Manresa del Departament de Drets Socials (15/11/2021) i de la informació proporcionada pels propis centres residencials (2021) Informació actualitzada a data 15/11/ 2021

A la ciutat de Manresa s'ofereixen un total de 439 places de residència assistida, d'aquestes un 51,3% són places públiques i un 48,6% són privades. (Del total de places privades un 71% disposen de la Prestació Vinculada al Servei (PEV)).

L'any 2022 acabarà la construcció d'una residència de 185 places a la zona nord de la ciutat i, per altra banda, hi ha un projecte de construcció d'una residència de 140 places que es començarà a construir enguany a la zona Llevant.

Aquestes dues residències noves amb un total de 325 places privades noves modificaran l'escenari actual i les previsions d'aquest pla.

La cartera de Serveis Socials (Decret 142/2010) de la Generalitat de Catalunya preveu 2 vies d'accés als centres residencials:

Centres propis del Departaments de Drets Socials

- Propietat pública/gestió directa: són centres propietat i gestionats pel propi Departament de Drets Socials.
- Centres gestionats: propietat pública/gestió delegada (concurs de gestió). Són centres que sotmesos a una convocatòria i a una sol·licitud en la qual es valoren criteris socials com la qualitat en l'atenció amb determinada qualificació o experiència, l'estabilitat laboral, la igualtat de gènere, la inserció laboral, la política lingüística, la compra pública ètica, la protecció del medi ambient, la

qualitat alimentària o el compromís ètic, passen a gestionar places residencials públiques.

Centres privats

- Concertats: són centres privats que disposen de places concertades, regulades per concert econòmic on s'estableixen tarifes de referència per a una cartera de serveis definida i un nombre de places determinat que són sempre contractades per l'Administració pública.
- Col·laboradors: són centres privats que ofereixen un nombre determinat de places com a places del Programa de Suport a l'Acolliment Residencial (col·laboradores), regulat per un contracte que estableix tarifes de referència per a una cartera de serveis definida i l'obligació de posar-les a disposició de l'Administració corresponent en cas de necessitat. No obstant això, si no són usades pel sistema públic, l'entitat pot oferir altres tipus de serveis propis.
- Centres privats acreditats (prestació econòmica vinculada al servei (PEV): la majoria de places privades disposen de l'opció de complementar la despesa de la plaça privada amb una PEV (prestació econòmica vinculada); es tracta d'una prestació personal i periòdica, subjecta al grau i al nivell de dependència i capacitat econòmica de la persona beneficiària. Està destinada a la cobertura de les despeses de la residència. Els centres que poden acollir persones amb PEV són aquells que, sent privats, tenen places concertades, col·laboradores o tenen l'acreditació transitòria per part de l'Administració responsable amb la finalitat de gestionar les PEV a l'espera que la persona beneficiària pugui accedir a una plaça pública.
- Places d'emergència social municipals: l'Ajuntament de Manresa concerta un nombre determinat de places en un centre privat per donar resposta a aquelles persones més grans de 65 anys d'edat en situació d'emergència social que sorgeixen en el territori. La via d'accés és a través de la proposta per part de les tècniques dels equips bàsics atenció social amb l'autorització de la cap d'unitat d'Equips Específics i Serveis Especialitzats de l'Ajuntament de Manresa

Abans de continuar però, caldria tenir en compte que les persones que van a viure a les residències de Manresa no sempre són de la ciutat i a l'inrevés, també existeixen persones de Manresa que van a viure a residències de la comarca; fins a data d'avui no existeixen mecanismes que puguin regular l'ingrés residencial públic dins d'un mateix territori i pel que fa als centres privats es regulen per la demanda i l'oferta de places disponibles.

De totes maneres, cal tenir en compte no només la oferta de places de la ciutat sinó també les places residencials que existeixen a la comarca, en total existeixen 2.032 places al Bages, entre públiques i privades.

En referència a **les llistes d'espera**, cal explicar que les persones que desitgen accedir a un servei residencial es poden apuntar a tres residències diferents en el cas de plaça pública i a tantes com vulguin en el cas de residències privades, per tant una mateixa persona es pot inscriure a diferents llistes d'espera.

En relació al temps d'espera que es produeix des que s'inscriuen a la llista d'espera públiques fins que poden accedir al servei, també presenta alguna desviació ja que una persona que en un moment determinat renúncia a la possibilitat d'accedir a la plaça lliure es col·loca directament al final de la llista sense l'obligació de renunciar a la plaça. Després d'analitzar les dades i tenir en compte aquestes particularitats podem afirmar que **la mitja de temps d'espera de les places a les residències públiques de Manresa es d'un any i mig aproximadament.**

Per disposar de la informació en relació a les llistes d'esperes pel que fa referència a les residències públiques (concertades, col·laboradores o de gestió pròpia) i tenint en compte les dades proporcionades pel Departament de Drets Socials podem observar el següent:

Residència (places públiques)	Nombre de persones a la llista d'espera	Data primer registre a la llista	Data últim registre a la llista
Residència Sant Andreu	67	12/07/2019	08/11/2021
Residència Font dels Capellans	35	28/04/2021	03/11/2021
Residència Valldaura	12	23/04/2021	27/10/2021
Residència Montblanc	89	02/01/2019	08/11/2021
Residència Sagrada Família I	18	14/12/2020	20/09/2021
Residència Sagrada Família II	18	14/04/2021	30/07/2021

Dades extretes de l'informe llistes d'espera de les Residències de Manresa del Departament de Drets Socials (15/11/2021)

Per últim i en relació a la situació de les llistes d'espera, cal explicar que durant la crisi provocada per la pandèmia de la Covid19, es va crear la Comissió gestora pels ingressos d'urgència a les residències de persones grans format per la cap de secció dels serveis socials territorials, un tècnic de l'Ajuntament de Manresa, un tècnic que representa els municipis de la comarca del Bages, així com un tècnic de les Àrees Bàsiques de Salut i la referent comunitària de la dependència. Aquesta comissió, que encara a data d'avui segueix vigent, és la que s'ocupa de valorar i prioritzar els casos que necessiten un ingrés residencial urgent.

Des de la creació de la Comissió gestora pels ingressos d'urgència a les residències de persones grans s'han valorat un total de 30 persones de les quals un 80% han accedit a plaça residencial per la via de l'excepcionalitat, mentre que un 20% no complien els criteris d'urgència. Totes les persones que han obtingut una resolució favorable han pogut accedir al servei residencial en el mateix moment que ha sorgit una plaça vacant al centre, per tant l'ingrés s'ha efectuat ràpidament.

Per saber la necessitat de places residencials a la comarca del Bages, la Programació Territorial 2015-2018 del Departament de Treball Afers Socials i Famílies (actualment Departament de Drets Socials) que parteix del marc que defineix la Cartera de serveis socials, exposa les següents dades:

Comarca	Població base 2018 (persones de 65 anys i més valorades per dependència amb graus II i III)	Places registrades servei de residència assistida (2T 2013)	Usuaris finançats 2013 (2T 2013) *	Resultat de l'aplicació de l'indicador d'equilibri territorial (en %)	Resultat de l'aplicació de l'indicador de demanda (en %)	Grau de prioritats del territori	Interval d'increment de places comarcal
Bages	3.979	1.593	821	4,4	10,0	mitjà	100 – 199

(*) No s'han considerat les persones beneficiàries de prestació econòmica vinculada al servei.

Dades extretes dels Cercles de Comparació Intermunicipal (Diputació de Barcelona) (2019)

El punt de partida d'aquesta Programació pel Bages és la necessitat de destinar els recursos públics per cobrir diferents serveis socials especialitzats que segons l'estudi són les places de residència assistida amb un grau mig de prioritats amb 100 mínim i 199 màxim places residencials públiques.

Totes les variables analitzades justifiquen la demanda d'augment de places residencials concertades a la ciutat.

Pel que fa als **centres de dia**:

Centre de Dia	Entitat gestora	Tipus de places	Nombre de places
C.D. Sant Andreu	F. Sant Andreu Salut	Públiques (concertades)	16
		Privades	14
C.D. Font dels Capellans	D. Drets Socials, gestió delegada a Suara	Públiques (gestió pròpia)	10
		Públiques (tancades per reserva Covid)	5
C.D. Valldaura	Residència Geriàtrica Valldaura, SL	Públiques (col·laboradores)	7
		Privades	7
C.D. Montblanc	F. Sant Andreu Salut	Privades	20
C.D. Sant Francesc	Sant Francesc d' Assís S.L.	Públiques (col·laboradores)	5
		Privades	30
C.D. Sagrada Família	Residència d'Avis del Barri de la Sagrada Família de Manresa, Fundació	Públiques (col·laboradores)	2
		Privades	2
C.D. Sagrada Família II	Residència d'Avis del Barri de la Sagrada Família de Manresa, Fundació	Públiques (col·laboradores)	10
		Privades (tancades per reserva Covid).	8
R. Mutuam	Mutuam	Privades	0
		Privades (tancades per reserva	15

		Covid).	
--	--	---------	--

Dades extretes del Registre d'Entitats, Serveis i Establiments de Serveis Socials (RESES) del Departament de Drets Socials (2021) i de la informació proporcionada pels propis centres residencials (2021). Informació actualitzada a data 15/11/ 2021.

El centre de dia és un servei d'acolliment diürn que complementa l'atenció pròpia de l'entorn familiar, amb els objectius d'afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social, mantenir la persona en el seu entorn personal i familiar en les millors condicions i proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents. A nivell de la ciutat de Manresa i pel que fa a la demanda per part de les persones grans és molt diferent a la de residències, intervenen diversos factors com són el preu, el transport i la necessitat de complementar-ho amb serveis de suport al domicili. **Ara per ara no existeixen llistes d'espera per poder accedir al recurs de centre de dia.** Caldrà mantenir els criteris actuals i anar-los adaptant a l'envelliment demogràfic.

Pel que fa als habitatges tutelats de les persones grans:

Habitatges tutelats	Entitat gestora	Tipus de places	Nombre de places	Temps d'espera per accedir.	Persones en llista d'espera
Habitatge tutelat Teresina Torres i Santmartí	Mutuam	Concertades	26	2 anys	7

Dades extretes del Registre d'Entitats, Serveis i Establiments de Serveis Socials (RESES) del Departament de Drets Socials (2021) i de la informació proporcionada pel propi habitatge tutelat (2021). Informació actualitzada a data 15/11/ 2021.

Manresa compta amb un servei d'habitatges tutelats per a persones majors de 65 anys d'edat, el perfil de persones ateses són persones grans en risc d'exclusió social, sense grau o grau I de dependència. **El temps per accedir-hi és aproximadament de dos anys** i es fa necessari establir els criteris de selecció i prioritització de les demandes.

Els habitatges tutelats per a persones grans sense risc d'exclusió social i els pisos col·laboratius estan poc explorats al territori. Apareixen noves fórmules, com els habitatges col·laboratius, o es podrien impulsar projectes innovadors (habitatges compartits, famílies d'acollida, donar continuïtat a l'acolliment de joves estudiants...). Si s'opta per polítiques innovadores, aquest nivell assistencial ofereix moltes possibilitats futures.

b.3) Àmbit d'atenció intermèdia (socio sanitària)

Atenció intermèdia	2018			2019			2020			2021		
	Llits	Persones ateses	Mitja edat	Llits	Persones ateses	Mitja edat	Llits	Persones ateses	Mitja edat	Llits	Persones ateses	Mitja edat
Convalescència	79	978	81	79	1.003	82	79	906	80	81	892	81
Llarga estada	93	628	81	93	699	81	93	541	80	87	617	82
Cures paliatives	14	300	74	14	323	75	14	312	74	14	228	77
Subaguts	8	261	87	8	268	88	8	382	87	10	273	88
Mitja estada psicogeriatrica	14	300	74	14	166	83	14	152	80	17	142	84
	Persones ateses			Persones ateses			Persones ateses			Persones ateses		

Hospital de dia	306	297	111	164
PADES	440	453	451	392
Llits Covid19			358	193

Dades extretes de la memòria de la Fundació Sant Andreu Salut (2018, 2019, 2020,2021)

L'atenció sociosanitària comprèn el conjunt de cures destinades a aquelles persones malaltes, generalment amb caràcter crònic, i persones amb discapacitat que, per les seves característiques especials, poden beneficiar-se de l'actuació simultània dels serveis sanitaris i socials per potenciar la seva autonomia, pal·liar les seves limitacions o sofriments i facilitar la seva reinserció social.

Les persones que ingressen o són ateses a l'hospital no sempre són empadronades a la ciutat de Manresa ja que l'abordatge és a nivell comarcal. Tampoc és un servei que atén únicament persones més grans de 65 anys però si ens fixem en la mitjana d'edat de les persones de la comarca del Bages que han ingressat podem corroborar que la majoria són persones grans i en conseqüència podem observar aquests serveis sociosanitaris com a part de la diagnosi del *Pla estratègic de l'envelliment i la dependència*.

Com a última modificació de les mesures organitzatives en l'àmbit de l'atenció sociosanitària, ha entrat en vigor el Decret Llei 25/2021, de 2 de novembre. A partir del 1 de novembre 2021 s'elimina el mòdul social i l'usuari ja no farà copagament (fins al moment pagava una part per l'ingrés a llarga estada o hospital de dia). Així doncs l'atenció sociosanitària passa a ser gestionada en la seva totalitat pel Departament competent en matèria de salut mitjançant el Servei Català de la Salut.

S'elimina el mòdul de suport social i tota la prestació passa a ser íntegrament com a atenció sociosanitària contractada pel CatSalut a partir de l'entrada en vigor del Decret Llei

Tenint en compte les dades publicades en l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya, l'atenció intermèdia (atenció sociosanitària) apareix com un dels altres nivells assistencials que s'ha comportat millor durant els darrers anys, però és difícil fer una valoració a nivell local, atès que es tracta d'un nivell d'atenció d'àmbit intercomarcal.

Es preveu que la situació de l'atenció intermèdia variarà durant l'any 2022 ja que es preveuen una sèrie de canvis que reconvertiran el seu lideratge en ser els referents en atendre persones en situació de complexitat clínica i especialitzant-se en l'atenció al final de vida.

c. Promoció de l'envelliment actiu

c.1) "Manresa ciutat amiga de la gent gran"

L'Ajuntament de Manresa va sol·licitar l'adhesió a la Xarxa de Ciutats amigables amb la gent gran mitjançant un acord de Ple el dia 18 d'abril de 2011 i en data 29 de setembre de 2012 l'Organització Mundial de la Salut va confirmar l'adhesió. El Pla d'acció 2019-2021 "Manresa ciutat amiga de la gent gran" és un document elaborat amb consens i la participació tant de la ciutadania com dels agents implicats en el sector de l'atenció a les persones grans, que té l'objectiu de marcar les línies de treball per donar resposta els pròxims anys a les necessitats de les persones grans de la ciutat, desenvolupant accions preventives per promoure la seva qualitat de vida i un estil de vida saludable que permetin l'envelliment actiu.

Els objectius del projecte són:

- Promoure canvis que millorin la qualitat de vida de tota la població
- Desenvolupar el potencial d'envellir activament
- Millorar la qualitat dels serveis
- Fomentar la participació de les persones grans en els àmbits de la ciutadania
- Treballar pel benestar de les persones grans tot i millorant el de tota la comunitat

Els àmbits de treball en què es basa el pla d'acció són:

- Espais a l'aire lliure i edificis
- Transport
- Habitatge
- Respecte i inclusió social
- Participació social
- Treball i participació cívica
- Comunicació i informació
- Serveis socials i comunitaris

c.2) Consell municipal de la gent gran de Manresa

L'any 1996 l'Ajuntament de Manresa va crear el Consell municipal de gent gran, format amb una participació representativa d'entitats de les persones grans, institucions gestores de serveis gerontològics, col·legis professionals, organitzacions sindicals, entitats cíviques interessades i partits polítics.

Té per objectius la col·laboració entre les entitats del sector, analitzar la situació de la ciutat i debatre propostes de futur. Està format per tres grans comissions: la comissió permanent, la comissió per dignificar la vellesa i la comissió de seguiment de l'evolució de l'avantprojecte de llei de l'envelliment.

c.3) Entitats o associacions de persones grans

Les entitats de suport a les persones grans tenen un paper molt important de suport a elles i a les seves famílies i suposen un element de reivindicació davant de les administracions i de la societat en general.

Són una eina d'ajuda i un element de constant presència i promoció de reflexions assistencials i socials per a les persones grans. Les associacions disposen d'un espai de difusió de notícies, activitats, jornades, i de tot allò que considerin necessari i important.

A Manresa trobem les següents associacions:

- Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer i altres demències del Bages, Berguedà, Moianès i Solsonès: la seva missió és millorar la qualitat de vida de les famílies i les persones amb diagnòstic d'Alzheimer. Realitzen accions per informar sobre la malaltia a la ciutadania, donar a conèixer què és la demència i millorar els recursos assistencials per cobrir les necessitats d'aquest col·lectiu de malalts.

- Associació de gent gran de la Balconada: gestiona el Casal de la Gent Gran de la Balconada. Té per objectiu dinamitzar les persones grans del barri de la Balconada i oferir un punt de trobada i esbarjo.
- Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de Manresa: busca potenciar l'envelliment actiu de les persones grans de la ciutat programant activitats, sortides i formacions.
- Associació de gent gran viure i conviure: és una entitat de persones grans ubicada al casal de gent gran de la Generalitat de Catalunya. Ofereix programació d'activitats dins del casal a totes les persones grans.
- GEST Associació de professionals sènior: és una entitat integrada per directius, professionals i empresaris que han desenvolupat la seva activitat dins i fora de la Catalunya Central. La seva intenció és la d'aportar el coneixement i el valor de la seva xarxa relacional professional acumulada al llarg de molts anys per posar-la al servei del territori, perquè aquest guanyi protagonisme en espais de decisions.
- Associació Amics de la gent gran de Manresa: promou activitats per tal de dinamitzar i promocionar la presència de la gent gran en el territori, organitza obres de teatre per a persones grans.
- Plataforma en defensa de les pensions públiques i els drets de la gent gran de Manresa: es tracta d'una agrupació d'entitats, que neix de la preocupació compartida pels seus impulsors en relació amb el futur de les pensions públiques i també en relació amb les múltiples mancances del col·lectiu de les persones grans pel que fa a serveis i equipaments específics per a aquesta etapa vital.
- GIMMA grup d'informadors majors manresans: plataforma de persones grans que s'ocupen de la recepció, difusió i gestió de les notícies relacionades amb la gent gran, defensa les opinions d'aquest col·lectiu, publiquen del butlletí propi "El Timbal" (revista trimestral). Treballen aspectes relacionats amb la memòria històrica i sobre la història del país, amb preferència per Catalunya, 3l Bages i Manresa.
- Federació d'associacions de gent gran de Catalunya (FATEC): és una entitat sense ànim de lucre i reconeguda d'utilitat pública, que agrupa les associacions de persones grans del nostre país. La FATEC promou activitats i accions a favor de la promoció de les persones grans a la nostra societat.
- Associació de gent gran del Casal de la Font dels Capellans: programació d'activitats per a l'envelliment actiu del Casal que es troba dins de la residència de persones grans del barri de la Font dels Capellans.
- Creu Roja Manresa: entitat que treballa al territori amb la gestió i la distribució dels aparells de teleassistència i altres dispositius de seguretat. Disposa d'una ampli equip de voluntaris que realitzen acompanyament al metge, companyia a les persones grans i altres projectes orientats a la dinamització de les persones grans com xerrades, tallers de memòria, projectes intergeneracionals, banc d'ajudes tècniques, etc.

- Comunitat de Sant Egidí: és una associació pública de laics de l'Església Catòlica, realitzen visites a persones grans que es troben hospitalitzades i fan acompanyament en situacions de soledat no desitjada.
- Esplai la Pedrera: es tracta d'una entitat que treballa per millorar la qualitat de vida de les persones grans amb deteriorament cognitiu lleu o moderat. Treballen amb un programa específic de reforç i estimulació de la memòria i la salut, i ofereix eines i estratègies perquè les persones grans amb la malaltia d'Alzheimer i altres demències puguin mantenir la seva autonomia i millorar el seu benestar.
- Sindicat de Pensionistes i Jubilats de CCOO –Vallès Occidental – Catalunya Central: és una organització que defensa els drets dels i les treballadores jubilades o pensionistes. Els jubilats, pensionistes i prejubilats són un col·lectiu cada cop més nombrós.
- Unió de Jubilats i Pensionistes de la UGT Bages Berguedà: permet que les persones grans mantinguin la seva pertinença al sindicat, atendre les seves necessitats i defensar els seus interessos.

La presència de les associacions i entitats per a les persones grans a la ciutat de Manresa ens permet reforçar la seva participació en els temes i debats que afecten el col·lectiu de persones grans, donant-los veu, aquesta contribució genera un impuls en la millora de la qualitat dels serveis per a les persones grans.

3. PRINCIPALS CONCLUSIONS

Dades generals	<p>Les persones grans amb dependència es poden trobar en situacions de més vulnerabilitat i indefensió per defensar els seus drets bàsics, per aquest motiu des de l'administració local s'han de promoure polítiques per fer respectar aquests drets, a la vegada que s'han d'adoptar les mesures necessàries en tots els àmbits que siguin de la seva competència.</p>	
	<p>L'aposta de l'Ajuntament per un model d'atenció que defensi els drets de les persones en situació de dependència es basa en un model social de qualitat en què tota la ciutadania mereix un bon tracte, per aquest motiu en el disseny, planificació i intervenció amb les persones grans del territori s'aposta per un model centrat en la persona, que tingui en compte la seva història de vida, els desitjos i les seves preferències.</p>	
Dades demogràfiques	<p>Actualment a Manresa segons dades d'IDESCAT, any 2020, les persones més grans de 65 anys representen un 20% de la població general i es preveu que en els pròxims anys aquest col·lectiu augmenti significativament.</p>	
	<p>L'envelliment de la societat és un fenomen mundial que comporta importants i profundes conseqüències en un nombre ampli d'àrees com són el mercat laboral, les pensions, les provisions de salut, l'habitatge i els serveis socials entre altres.</p>	
Àmbit d'Atenció Social Bàsica	Equips Bàsics d'Atenció Social	<p>Durant l'any 2020 el 22% de les persones ateses per part dels Equips Bàsics d'Atenció Social, tenien més de 65 anys.</p>
		<p>La característica comuna de totes les zones de serveis socials ha estat el problema de la soledat no desitjada i l'aïllament de les persones grans agreujat per la pandèmia de Covid19, és un dels fets rellevants aquest últim any.</p> <p>El Programa "Serveis Socials Més a prop" ha permès detectar les persones grans en situació de vulnerabilitat per soledat dependència, se'ls ha informat dels recursos socials i comunitaris que hi ha a la ciutat i s'ha detectat les seves dificultats o necessitats per poder accedir al suport municipal.</p>
	Maltractaments a les persones grans	<p>Al març de 2021 es va publicar la Guia local per fer front als maltractaments de les persones grans del Consell Comarcal el Bages amb el suport de l'Ajuntament de Manresa. Durant l'any 2020 es varen registrar 12 situacions de maltractament a les persones grans de les quals un 90% van ser a dones grans. Des de l'Administració caldrà seguir treballant per visualitzar aquesta situació i poder-la abordar.</p>
	Programes d'habitatge per a les persones grans	<p>Pel que fa a les necessitats en relació de l'habitatge, les demandes que durant aquest any 2021 han arribat als Equips Bàsics d'Atenció Social han estat 517 de les quals un 12,7% afecten persones majors de 65 anys d'edat.</p>
<p>Un 15,5% de les persones que han rebut un avís de tall de subministraments eren més grans de 65 anys, i es trobaran amb moltes dificultats per millorar la situació a causa principalment de la impossibilitat de millorar els seus</p>		

		<p>ingressos econòmics.</p> <p>La suma total de persones majors de 65 anys que reben ajudes per al lloguer de l'habitatge puja a la quantitat de 334 sol·licitants, de les quals un 84,5% són favorables i un 15,5% desfavorables.</p>
	Cartera de serveis d'atenció domiciliària (SSAD)	<p>El Servei d'Atenció a Domicili (SAD) es presenta com a l'opció ideal per la majoria de persones consultades. Requereix seguir creixent en quantitat i qualitat, parant atenció a l'increment de la població envellida que s'anirà produint els propers anys.</p> <p>Les dades proporcionades pels Cercles de Comparació Intermunicipal que organitza la Diputació de Barcelona en relació al SAD, constaten que existeix un rang de millora especialment pel que fa a la cobertura del servei i el temps mitjà entre la sol·licitud i l'inici del servei.</p>
		<p>Les dades proporcionades pels Cercles de Comparació Intermunicipal que organitza la Diputació de Barcelona, en relació a la teleassistència constaten que les necessitats de la població en relació a la dotació d'aparells de teleassistència es troben dins de la mitjana.</p>
		<p>Durant l'any 2020 i a causa principalment a la situació de risc sanitari i l'aïllament per la pandèmia per Covid19, les ajudes d'aliments, el menjador social i el menjar a domicili es va arribar a triplicar durant l'any.</p>
Àmbit d'atenció especialitzada (atenció a la dependència)	Residències	<p>A la ciutat de Manresa s'ofereixen un total de 439 places de residència assistida, d'aquestes un 51,3% són places públiques i un 48,6% són privades. (Del total de places privades un 71% disposen de la Prestació Vinculada al Servei (PEV).</p> <p>La mitjana de temps d'espera a les residències públiques de Manresa es de un any i mig aproximadament.</p>
		<p>Des de la creació de la Comissió gestora pels ingressos d'urgència a les residències de persones grans s'han valorat un total de 30 persones de les quals un 80% han accedit a plaça residencial per la via de l'excepcionalitat, mentre que un 20% no complien els criteris d'urgència.</p>
		<p>Totes les variables analitzades justifiquen la demanda d'augment de places residencials concertades a la ciutat.</p>
	Centres de dia	<p>Ara per ara no existeixen llistes d'espera per poder accedir al recurs de centre de dia.</p>
Habitatges tutelats	<p>El temps d'espera per accedir als habitatges tutelats públics per a persones grans a Manresa és aproximadament d'uns dos anys.</p>	

<p>Atenció intermèdia (Sociosanitària)</p>	<p>Tenint en compte les dades publicades en l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya, l'atenció intermèdia (atenció sociosanitària) apareix com un dels altres nivells assistencials que s'ha comportat millor durant els darrers anys, però és difícil fer una valoració a nivell local, atès que es tracta d'un nivell d'atenció d'àmbit intercomarcal.</p>
<p>Promoció de l'envelliment actiu</p>	<p>La presència de les associacions i entitats per a la gent gran a la ciutat de Manresa ens permet reforçar la seva participació en els temes i debats que afecten el col·lectiu de persones grans, donant-los veu, aquesta contribució genera un impuls en la millora de la qualitat dels serveis per a les persones grans.</p>

4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES

La confecció i realització d'aquest pla en els propers anys ha de ser una oportunitat per desenvolupar les competències i el paper de les administracions públiques en les polítiques i serveis d'atenció a l'envelliment i la dependència, especialment per part de l'Ajuntament. Ha de ser una tasca exemplar en la planificació dels serveis públics, en l'impuls de projectes innovadors i de qualitat, en la supervisió de la qualitat dels serveis existents, en la coordinació amb altres serveis i sistemes de benestar –com la sanitat- i assumint la gestió directa d'alguns dels serveis.

El pla ha de incorporar en totes les seves actuacions i en la gestió dels serveis públics, elements d'informació, transparència i participació social referida als usuaris, a les persones grans i a la societat en general.

Un cop analitzat el contingut de les aportacions dels diferents agents del territori en relació a les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats de l'atenció a les persones grans, podem concloure quatre grans grups de intervenció que definiran les accions que voldrem desenvolupar al pla.

Inclusió social comunitària	Permanència de les persones grans al seu domicili	Residències per a persones grans
Qualitat dels serveis a les persones grans		

5. OBJECTIUS ESTRATÈGICS

- 1. Millorar la qualitat de vida i la inclusió social de les persones grans dins del seu entorn social i comunitari, facilitant les eines i els recursos per fer possible el manteniment de la seva autonomia.**
- 2. Garantir la prestació continuada de serveis a les persones grans que permetin la permanència en el seu domicili.**
- 3. Incrementar l'oferta actual de places residencials públiques, permanents i temporals a la ciutat fins a donar resposta a la demanda existent.**
- 4. Millorar la percepció de les persones grans de Manresa en relació a la qualitat assistencial que ofereixen els serveis d'atenció a les persones grans.**

6. DESPLEGAMENT DE LES LÍNIES ESTRATÈGIQUES

A continuació, el document desplega amb detall cada una de les 4 grans línies estratègiques. Després de justificar-les, s'estableixen uns objectius específics que es concreten en unes accions previstes.

Cada una de les accions queda definida pel seu desplegament, el pressupost assignat, responsables i any previst de implementació i/o excussió. Cada acció té el seu indicador a fi de poder efectuar un correcte seguiment del pla i la seva avaluació final.

L 1- INCLUSIÓ SOCIAL COMUNITÀRIA

Justificació: El desenvolupament de plans que promoguin la inclusió social de les persones grans del territori des d'una mirada comunitària permeten abordar les situacions de dependència i vulnerabilitat d'aquest col·lectiu establint vincles de col·laboració i suport entre veïns i veïnes, xarxa social, associacions de familiars, entitats i professionals.

És necessari poder articular accions que integrin la mirada comunitària en cada un dels serveis. Per aquest motiu cal que la ciutadania els conegui i pugui participar en la seua disseny. Repensar un nou model d'atenció a les persones grans de Manresa que promogui les cures des d'una perspectiva comunitària, serà cabdal per empoderar la ciutadania, aprofitar els recursos de l'entorn i integrar diversos elements de l'entorn com pot ser la diversitat cultural, familiar i el canvi de model social actual.

OBJECTIU GENERAL: MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA I LA INCLUSIÓ SOCIAL DE LES PERSONES GRANS DINS DEL SEU ENTORN SOCIAL I COMUNITARI, FACILITANT LES EINES I ELS RECURSOS PER FER POSSIBLE EL MANTENIMENT DE LA SEVA AUTONOMIA.

Objectiu específic: Difondre i impulsar els serveis socials d'atenció a la dependència.

ACCIONS

A 1: Millorar la dotació i organització de l'equip municipal d'atenció a la dependència per tal que siguin coneguts per part de la ciutadania

Descripció de l'acció: L'Ajuntament de Manresa disposa d'un Equip d'Atenció a la Dependència i als Discapacitats (EDID), que centralitza la majoria dels PIA i de l'atenció al col·lectiu de persones grans. Actualment està format per tres treballadores socials que realitzen els PIA i el seguiment dels casos i una treballadora social que realitza la primera acollida de les persones grans. Davant l'augment de persones grans amb situació de dependència es fa necessària la contractació de dues professionals de Treball social per donar resposta a totes les demandes alhora que cal establir un procediment de funcionament de l'EDID.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2021	Pressupost assignat: 84.000 euros
Resultats esperats: - Contractar dues treballadores socials a jornada completa. - Disposar d'un document de valoració del funcionament de l'Equip d'Atenció a la Dependència i als Discapacitats (EDID).	
Indicadors avaluació:	

- Nombre de professionals contractats.
- Nombre de documents de valoració del Servei.

A 2: Realitzar campanyes informatives adreçades a les persones grans, a les persones cuidadores i a les seves famílies

Descripció de l'acció: Realitzar campanyes informatives del col·lectiu de les persones grans del territori permetent visualitzar les necessitats que des de una visió comunitària poden contribuir a la millora. Ens plantejem campanyes informatives adreçades a les mateixes persones grans, familiars i cuidadors informals.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsics Programa gent gran.
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 5.000 euros
Resultats esperats: Presentar anualment una campanya informativa, la temàtica de la qual anirà en funció de la situació que es vulgui treballar (per exemple, maltractaments a les persones grans, convivència entre generacions, gent gran com a agent transformador de l'acció comunitària, etc.)	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de sessions de treball per elaborar diferents campanyes informatives. - Nombre de campanyes informatives. 	

Objectiu específic: Promoure projectes i serveis per cobrir les necessitats bàsiques de les persones grans.

ACCIONS

A 3: Millorar i ampliar el projecte Compartint taula

Descripció de l'acció: El projecte Compartint taula ofereix àpats gratuïts, al migdia, per a persones grans. És un servei de tipus temporal, per pal·liar una situació de manca de suport o de recursos personals per elaborar el menjar. Projectes d'aquest tipus cal ampliar-los i millorar-los perquè el màxim de persones grans puguin beneficiar-se'n.	
Desplegament: extern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 5.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Augmentar el nombre d'entitats, centres d'ensenyament o restaurants que s'adhereixin al projecte. - Augmentar el nombre d'espais i en conseqüència el nombre de places disponibles. - Disposar d'un document escrit que reculli el grau de satisfacció de les persones ateses en aquest projecte. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'institucions adherides al projecte. - Nombre d'espais on s'ofereixen àpats del projecte. - Nombre de places disponibles. - Grau de satisfacció de les persones usuàries. 	

A 4: Promoure menjadors socials a les residències de la ciutat

Descripció de l'acció: Les residències de la ciutat disposen dels espais i àpats disponibles per tal d'atendre les persones grans que hi viuen. La proposta és poder integrar les persones grans que viuen als barris on es troben ubicades les residències en l'espai comunitari, a la vegada que es cobreixen les necessitats alimentàries i de relació social d'aquest col·lectiu. També és una manera d'integrar el centre residencial al barri al qual pertany.

Desplegament: extern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 20.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Disposar de 3 residències de la ciutat que ofereixin de 2 a 3 places de menjador social a les seves instal·lacions. - Seguiment per part de l'equip de Serveis Socials de les persones que assisteixen al menjador de la residència. - Disposar d'un document de valoració del projecte en què es contemplin les desviacions i es facin propostes de millora per a cada any. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de residències adherides al projecte. - Nombre de places disponibles. 	

A 5: Portar a terme programes de detecció de necessitats de les persones grans

Descripció de l'acció: És un programa preventiu adreçat a persones més grans de 80 anys, no usuàries dels serveis socials bàsics. La importància de programes d'aquests tipus ens permet ampliar el coneixement sobre la realitat de la població envellida de Manresa i afavorir la planificació de polítiques socials adaptades a les necessitats de la població.	
Desplegament: extern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 2.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Dissenyar programes de detecció de necessitats de les persones grans ja siguin propis o amb altres administracions. - Disposar de la memòria anual amb els resultats del projecte i utilitzar les dades per realitzar propostes de millora en l'atenció dels equips de Serveis Socials. - Disposar d'un document de valoració del projecte. - Impulsar una prova pilot de les necessitats de les persones grans al domicili (concretament es preveu al barri del Xup). 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de entrevistes/visites a domicili realitzades. - Percentatge de casos nous detectats. - Nombre de casos de risc detectats. 	

Objectiu específic: Visibilitzar els recursos existents a la ciutat per a les persones grans

ACCIONS

A 6: Creació i difusió d'una "finestreta única" a través de l'Equip d'Atenció a la Dependència i als Discapacitats (EDID)

Descripció de l'acció: Designar una "finestreta única" per al Servei de Primera Acollida permetrà que qualsevol persona que s'adreça als serveis socials municipals disposi d'un espai d'escolta en un temps mínim d'espera.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 42.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Contractar una professional per atendre les primeres demandes. - Temps d'espera entre la demanda de l'usuari i l'atenció per part de l'EDID de màxim una setmana. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones ateses. 	

- Temps d'espera entre la demanda inicial a la primera visita de la treballadora social.

A 7: Realitzar una campanya informativa per a la ciutadania per donar a conèixer els recursos que s'inverteixen per a les persones grans en situació de dependència

Descripció de l'acció: Realitzar campanyes informatives sobre els recursos que s'ofereixen a la ciutat dirigides a tota la ciutadania permetent visualitzar la cobertura de les necessitats de les persones grans des d'una visió global.	
Desplegament: intern	Responsables: Programa de la gent gran
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 3.000 euros
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar de forma continuada i a demanda dels casals de gent gran i associacions de veïns, sessions informatives sobre els recursos i serveis per a les persones grans. Es preveu un mínim de 6 sessions a l'any. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de campanyes informatives. 	

A 8: Elaborar una guia de serveis i recursos per a persones grans i difondre-la

Descripció de l'acció: L'elaboració i difusió d'una guia de serveis i recursos per a persones grans és necessària per tal de descriure d'una manera ordenada les prestacions, serveis i recursos per promocionar un envelliment actiu i una correcta atenció a la dependència.	
Desplegament: intern	Responsables: Programa de la gent gran
Any inici execució: 2021	Pressupost assignat: 4.000 euros
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Publicar una guia en format paper dels recursos i serveis per a les persones grans. - Organitzar un acte per a la presentació de la guia a les entitats i ciutadania en general. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de sessions de treball per elaborar la guia de serveis socials. - Activitats de difusió dutes a terme. 	

Objectiu específic: Dissenyar un model a través del treball en xarxa que promogui les cures des d'una perspectiva comunitària

ACCIONS

A 9: Crear una comissió de treball que reflexioni i proposi un nou model de cures a les persones grans des de la xarxa comunitària

Descripció de l'acció: L'envelliment de la població i els nous requeriments socials per a aquest col·lectiu agreujats per la crisi de la Covid19 fa pensar en noves alternatives als models de residències i serveis a domicili tradicionals per a persones grans. Alternatives com l'atenció centrada en la persona, les unitats de convivència, el model housing i l'atenció basada en el domicili. <i>Aquesta acció estaria integrada dins del Consell d'Acció i Inclusió Social, concretament en el repte d'Innovació Social.</i> Es fa necessari crear una comissió de treball formada per experts en el sector i per part de les mateixes persones grans que reflexioni des d'una mirada innovadora i comunitària.	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsics Programa gent gran Barris i acció comunitària
Any inici execució: 2023	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'una comissió formada per professionals i ciutadans que repensin el nou model de 	

<p>cures comunitàries.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creació d'un grup impulsor del territori (format per persones grans del territori, persones sensibilitzades amb l'envelliment, presidents d'escala, etc.) on s'implantin les actuacions proposades del nou model de cures comunitàries. - Disposar d'un calendari anual amb trobades trimestrals. - Compartir coneixement i Benchmarking.
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones que formen part de la comissió. - Nombre de persones que formen part del grup impulsor. - Nombre de sessions de treball. - Nombre de zones on s'han implantat les accions.

A 10: Presentació del model de cures consensuat pels membres de la comissió

<p>Descripció de l'acció: Repensar noves alternatives als models de residències i serveis a domicili tradicionals per a persones grans, com l'atenció centrada en la persona, les unitats de convivència, el model housing i l'atenció basada en el domicili i presentar-ho a la ciutadania. <i>Aquesta acció estaria integrada dins del Consell d'Acció i Inclusió Social, concretament en el repte d'Innovació Social.</i></p>	
<p>Desplegament: intern i extern</p>	<p>Responsables: Serveis Socials bàsics Programa gent gran</p>
<p>Any inici execució: 2022</p>	<p>Pressupost assignat: fons propis de l'ens local</p>
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'una memòria anual amb el recull de reflexions i accions acordades a la comissió de treball per al nou model. - Presentació de les conclusions al Plenari del Consell d'Acció i Inclusió Social. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentació del nou model de ciutat, d'atenció a les persones grans. 	

A 11: Dissenyar, executar i avaluar un pla pilot del nou model d'atenció en una zona concreta del territori

<p>Descripció de l'acció: Un cop definides les noves alternatives als models de residències i serveis a domicili tradicionals per a persones grans caldrà posar-les a la pràctica a través d'un pla pilot en una part del territori amb la finalitat de dur-la a terme i poder avaluar la satisfacció de les persones usuàries i dels professionals. <i>Aquesta acció estaria integrada dins del Consell d'Acció i Inclusió Social, concretament en el repte d'Innovació Social.</i></p>	
<p>Desplegament: intern i extern</p>	<p>Responsables: Serveis Socials bàsics Programa gent gran</p>
<p>Any inici execució: 2024</p>	<p>Pressupost assignat: 15.000 euros</p>
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentar una proposta de pla pilot amb les accions, terminis, pressupost i responsables d'execució. - Aprovar la proposta del pla pilot per part de la comissió de la Promoció de l'autonomia del Consell d'Acció i Inclusió Social. - Executar el pla pilot. - Presentar l'avaluació del pla pilot. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'accions dutes a terme en el pla pilot. - Satisfacció persones usuàries i professionals implicats en el pla pilot. 	

Objectiu específic: Realitzar actuacions en l'entorn comunitari de les persones grans

ACCIONS

A 12: Portar a terme programes específics des dels Serveis socials amb les AAVV i entitats de la ciutat per detectar situacions d'aïllament social o necessitat de suport

Descripció de l'acció: Proposem portar a terme programes específics amb la finalitat de contribuir al benestar de les persones grans, reduir el risc d'exclusió social, pal·liar els efectes negatius de la soledat i fer possible que la gent gran major de 75 anys pugui continuar vivint a la seva llar amb la complicitat i el suport de les persones del seu entorn més proper (per exemple Programa Propers)	
Desplegament: intern i extern	Responsables Serveis Socials bàsics Barris i Acció Comunitària
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 10.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none">- Executar el programa d'acció comunitària a través dels Plans de Desenvolupament Comunitari de tots els barris de Manresa (per exemple programa Propers a la Balconada i al Xup)- Disposar de la memòria anual del Programa i presentar-la a la Comissió de la Promoció de l'autonomia del Consell d'Acció i Inclusió Social.	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none">- Nombre de Programes portats a terme.- Nombre de persones beneficiàries d'aquests programes.- Grau de satisfacció.	

A 13: Desplegar un projecte de voluntariat social, amb la finalitat de donar suport a les persones grans soles

Descripció de l'acció: Les persones grans poden ser agents actius en el suport de les persones grans i poden realitzar activitats de voluntariat que promoguin l'acompanyament en casos de soledat no desitjada. Proposem desplegar un programa de voluntariat des de les diferents barris de la ciutat dissenyant una sèrie d'activitats per aquest col·lectiu.	
Desplegament: 2023	Responsables Programa gent gran
Any inici execució:	Pressupost assignat: 5.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none">- Dissenyar un projecte de suport a les persones grans, presentar-los a les entitats de gent gran i executar-lo.- Disposar d'un grup mínim de 10 voluntaris amb coordinació amb la responsable de les entitats.- Executar el projecte i avaluar-lo.	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none">- Nombre d'accions realitzades per la captació de voluntaris.- Nombre de projectes desenvolupats.- Nombre de voluntaris que hi participen.	

Objectiu específic: Col·laborar i donar suport a associacions de familiars o entitats d'iniciativa social per a persones grans en situació d'envelliment i dependència

ACCIONS

A 14: Facilitar suport per campanyes de sensibilització del col·lectiu de les persones grans

Descripció de l'acció: Les associacions de familiar i les entitats d'iniciativa social desenvolupen activitats que contribueixen a la sensibilització de la ciutadania envers a al col·lectiu de persones grans, volem donar suport en les seves reivindicacions vetllant pels drets de les persones grans i lluitar contra l'edatisme i la discriminació per edat.	
Desplegament: intern i extern	Responsables Serveis Socials bàsics Programa gent gran
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 8.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Organitzar una sessió amb les entitats de gent gran de la ciutat per conèixer les campanyes de sensibilització que desenvolupen i oferir el nostre suport. - Donar suport i impulsar un mínim de 2 campanyes anuals que sorgeixin de les entitats de persones grans o AAVV. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Identificar AAVV que realitzen campanyes de sensibilització de col·lectiu de persones grans. - Nombre de campanyes de sensibilització a les quals s'ha ofert suport. 	

A 15: Posar a disposició de les associacions de familiars una línia específica dins de les subvencions de serveis socials

Descripció de l'acció: Les associacions de familiars desenvolupen activitats que contribueixen a la sensibilització de la ciutadania envers el col·lectiu de persones grans, des de l'Ajuntament volem col·laborar amb ells posant a disposició una línia específica dins les subvencions de serveis socials.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsics Programa gent gran
Any inici execució: 2023	Pressupost assignat: 4.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Posar 4.000 euros a disposició de les entitats per asubvencions. - Dur a terme un projecte anual de sensibilització per part de una AAVV. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de sol·licituds presentades per part d'associacions de familiars. - Quantitat econòmica posada a disposició. 	

A 16: Organitzar sessions de formació i acompanyament adreçat a les persones grans, cuidadors informals i a les famílies

Descripció de l'acció: L'envelliment i dependència de les persones grans genera uns requeriments formatius d'aquelles persones que els ofereixen suport informal: formació en cures, atenció, tracte, etc., que reverteix en la qualitat de vida de les persones grans. Volem promocionar que les associacions de familiars i les entitats d'iniciativa social realitzin activitats formatives i d'acompanyament a les mateixes persones grans així com a les seves famílies i en concret als cuidadors principals ja que són els pilars de suport d'aquest col·lectiu.	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsics Programa gent gran
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 5.000 euros

Resultats esperats:

- Creació d'una escola de formació per a cuidadors informals amb una sessió trimestral per oferir a les AAVV i entitats.
 - Formació en:
 - Cures i atencions bàsiques a les persones grans.
 - Mobilització de persones amb dependència.
 - Alimentació a les persones grans amb dependència.
 - Suport i recursos socials a les persones grans.
 - Altres temàtiques.

Indicadors avaluació:

- Nombre de sessions de formació i acompanyament que col·labora l'Ajuntament.
- Nombre d'AAVV i entitats que hi participen.
- Nombre d'assistents a les sessions.

L 2- PERMANÈNCIA DE LES PERSONES GRANS AL SEU DOMICILI

Justificació: Des de l'administració local s'impulsen polítiques socials per afavorir la permanència de les persones grans en el seu domicili, s'ofereix una cartera de Serveis Socials domiciliaris per cobrir les mancances derivades de la dependència i discapacitat.

Tots aquests serveis permeten donar una resposta a les necessitats de les persones grans a la vegada que contribueixen a detectar situacions d'emergència i/o solitud oferint una resposta adequada davant les necessitats sociosanitàries i permetent que la persona continuï vivint al seu domicili de manera autònoma, sense renunciar a la seva seguretat, intimitat i dret a decidir.

És necessari pensar formes alternatives d'atenció i suport dins del domicili i reforçar els ja existents per poder contrarestar els efectes de la soledat no volguda i evitar l'aïllament social, donant seguretat i suport a la persona usuària i a la seva família.

OBJECTIU GENERAL: GARANTIR LA PRESTACIÓ CONTINUADA DE SERVEIS A LES PERSONES GRANS QUE ELS PERMETIN LA PERMANÈNCIA EN EL SEU DOMICILI.

Objectiu específic: Dotar de més recursos el Servei d'Ajuda a Domicili (SAD)

ACCIONS**A 17: Planificar una estratègia de cobertura domiciliària amb continuïtat assistencial**

Descripció de l'acció: Per tal de poder acompanyar les persones grans en el procés d'envelliment en el propi domicili és necessari articular una estratègia d'envelliment a casa que contempli l'assessorament tècnic i professional a la vegada que s'activin els serveis i recursos necessaris per mantenir les persones grans al seu propi domicili.

Desplegament: intern

Responsables: Serveis Socials bàsics

Any inici execució: 2024

Pressupost assignat: 84.000

Resultats esperats:

- Disposar d'un equip itinerant als domicilis que dissenyi el pla individualitzat de cures a mig termini amb la persona.
- Disposar de sistemes eficients de coordinació dels serveis domiciliaris.

- Treballar en xarxa amb els diferents agents del territori i la comunitat.
Indicadors avaluació:
- Nombre de professionals contractats.
- Nombre de persones ateses.

A 18: Incrementar de manera progressiva l'oferta de SSAD per les persones grans de la ciutat

Descripció de l'acció: Per poder garantir la prestació dels serveis d'atenció a domicili (SAD, TAD, xec serveis i menjar a domicili) cal mantenir l'ofertament de SSAD a les necessitats d'atenció domiciliària que precisen les persones grans de Manresa.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2021	Pressupost assignat: 1.200.000 /441.140 nous
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Aconseguir un 60% de cobertura dels SSAD amb persones de més de 85 anys. - Mantenir un augment gradual cada any de un mínim de 3.000 hores/any del Servei d'Ajuda a Domicili. - Establir el temps d'espera per accedir al SAD en un màxim de 15 dies. - Revisar anualment la garantia de la prestació dels serveis tenint en compte l'oferta i demanda i assegurant la cobertura , mantenint les llistes d'espera buides. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores efectives /any. - Nombre de persones a les llistes d'espera. - Temps d'espera per accedir al SAD. - Anàlisi de la cobertura del SSAD. 	

A 19: Millorar la cobertura del servei d'ajuda a domicili de tipus preventiu anomenat SAD Social

Descripció de l'acció: Volem millorar la cobertura del servei d'ajuda a domicili que s'ofereix a persones que no presenten dependència però que tenen una situació de risc o vulnerabilitat social, evitant situacions d'aïllament i soledat no desitjada.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2021	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Eliminar el topall màxim de dues hores per persona atesa en els casos de SAD social. - Disposar d'un informe de final d'any on s'expliqui la cobertura necessària per atendre en qualitat el SAD Social. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'hores efectives/any dedicades a SAD Social. - Nombre de persones que disposen de SAD Social. 	

A 20: Incorporar l'ús de la domòtica per millorar la vida quotidiana de les persones ateses consultant les línies treballades al PECT

Descripció de l'acció: L'atenció a les persones grans dins del domicili pot veure's millorada amb l'ús de la domòtica. Una visió de les necessitats de les persones grans ateses des d'aparells digitals permet millorar la seva autonomia en la vida intradomiciliària.	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2024	Pressupost assignat: 5.000 euros
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Participar en el projecte PECT. Detecció, implementació i avaluació de productes de domòtica per persones grans i amb discapacitat en el propi domicili (per exemple, sensors de llit, 	

<p>detectors de mobilitat, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un mínim de 10 persones beneficiàries dels productes.
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de sessions programades dins la Comissió del PECT. - Nombre de propostes presentades. - Nombre de propostes implementades. - Grau de satisfacció de les persones grans en relació a la proposta de l'ús de la domòtica.

Objectiu específic: **Mantenir i millorar l'oferta de la cartera de Serveis d'Atenció Domiciliària (SSAD)**

ACCIONS

A 21: Programa xec servei. Ampliar les empreses col·laboradores, la dotació econòmica i la informació del servei

<p>Descripció de l'acció: Volem ampliar l'oferta d'empreses que poden col·laborar en els serveis d'atenció al domicili a través dels xecs servei, així com la dotació econòmica per poder assignar un nombre major de xecs a les persones en situació d'envelliment i dependència.</p>	
<p>Desplegament: intern i extern</p>	<p>Responsables: Serveis Socials bàsics</p>
<p>Any inici execució: 2021</p>	<p>Pressupost assignat: 5.000 euros</p>
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Augmentar en 5.000 euros la dotació econòmica per destinar als xecs servei. - Ampliació d'un mínim de 3 empreses que operen al territori que disposin de l'opció de xec servei. - Realitzar seguiment continuat de la qualitat de les empreses col·laboradores amb el projecte. - Realitzar una campanya informativa a la població explicant el servei. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'empreses que s'han adherit al Programa xec servei. - Nombre de xecs servei entregats a la població. - Dotació econòmica anual. - Resultats anuals de qualitat. 	

A 22: Servei d'àpats a domicili. Millorar la difusió del programa i ampliar el nombre d'àpats gratuïts

<p>Descripció de l'acció: Actualment i amb la crisi sanitària provocada per la pandèmia de Covid19 és necessari oferir menjar a domicili a les persones en situació d'envelliment i dependència, majoritàriament a aquelles persones grans que viuen soles o amb un cònjuge de similar edat.</p>	
<p>Desplegament: intern</p>	<p>Responsables: Serveis Socials bàsic</p>
<p>Any inici execució: 2021</p>	<p>Pressupost assignat: 130.000 / 47.421 nous</p>
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Augment del nombre d'àpats a domicili per atendre les necessitats de les persones grans (de 2.920 a 4.906 en època de confinaments per la Covid). - Mantenir la demanda d'àpats a domicili sense llista d'espera. - Fer una campanya de difusió del servei. - Revisar anualment la garantia del servei tenint en compte l'oferta i demanda d'àpats a domicili. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de àpats servits. - Nombre de persones usuàries del servei. - Nombre de persones a la llista d'espera. 	

A 23: Programa arranjaments d'habitatges. Incrementar els recursos econòmics i la col·laboració de les empreses

Descripció de l'acció: Volem incrementar el nombre d'habitatges en els quals pot fer-se un arranjament. Per aquest motiu caldrà sol·licitar novament a la Diputació de Barcelona poder disposar d'aquesta ajuda a la vegada que caldrà incrementar els recursos econòmics.	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsic Habitatge
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: finançat per la Diputació de Barcelona
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Continuar adherits al programa de la Diputació i sol·licitar les demandes d'arranjament a l'habitatge. - Disposar d'aliances amb empreses del territori que realitzen els arranjaments per Responsabilitat Social Corporativa. - Augmentar nombre de col·laboracions. - Mantenir els recursos econòmics destinats a l'arranjament d'habitatges. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de peticions fetes/ nombre d'arranjaments realitzats. - Grau de satisfacció de les persones beneficiaries d'aquest programa. - Nombre d'empreses col·laboradores. 	

A 24: Impulsar un banc d'ajudes tècniques de ciutat

Descripció de l'acció: Les persones grans en situació de dependència necessiten suports tècnics per a la realització de les activitats de la vida diària. A Manresa no existeix un banc d'ajudes tècniques a nivell públic quan la necessitat existeix i caldria organitzar-la	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 30.000 euros
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un banc d'ajudes tècniques de la ciutat. - Disposar d'un espai municipal per a l'emmagatzematge dels aparells ortopèdics (propri o d'una entitat). - Fer una campanya de recollida d'ajudes tècniques. - Posada en marxa del servei. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'ajudes tècniques localitzades. - Disposar d'un espai d'entrega i recollida del material tècnic. - Disposar d'un procediment i responsable del banc d'ajudes tècniques. 	

Objectiu específic: Promoure habitatges amb serveis com a recurs per a persones grans que volen romandre al seu domicili.

ACCIONS

A 25: Adquirir o conveniar habitatges amb serveis amb la iniciativa privada i que un percentatge d'aquests sigui destinat a persones en situació de vulnerabilitat

Descripció de l'acció: La creació d'habitatges amb serveis a Manresa és interessant per poder oferir a

les persones grans de la ciutat un habitatge adaptat, segur, confortable i integrat en la comunitat, que compti amb el suport necessari. La promoció d'aquests habitatges amb serveis des dels serveis d'iniciativa privada hauria de ser una realitat.	
Desplegament: extern	Responsables: Serveis Socials bàsic Habitatge
Any inici execució: 2024	Pressupost assignat: 50.000 euros
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'entitats d'iniciativa privada, cooperatives o fons propis per dur a terme habitatges amb serveis. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'empreses que han dissenyat la possibilitat de fer habitatges amb serveis. - Nombre d'habitatges nous 	

A 26: Estudiar la viabilitat futura dels habitatges tutelats Teresina Torra i dels serveis que s'hi poden oferir

Descripció de l'acció: Els habitatges tutelats Teresina Torra, del Departament de Drets Socials, atenen bàsicament a persones més grans de 65 anys en situació de risc social. Es tracta de persones en situació de vulnerabilitat, sense habitatge. Cal estudiar la viabilitat futura d'aquests habitatges i revisar propostes públiques futures.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsic Habitatge
Any inici execució: 2023	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'una taula de treball que tingui per encàrrec recollir i analitzar les dades per determinar la viabilitat dels habitatges tutelats Teresina Torra. - Disposar d'un estudi de viabilitat dels habitatges i dels serveis que s'hi poden oferir. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'estudis de viabilitat dels habitatges. - Nombre de persones que han participat a l'estudi. 	

A 27: Promoure experiències d'atenció residencial alternativa

Descripció de l'acció: L'envelliment de la població i els nous requeriments socials plantegen noves alternatives als models de residències. Des de l'Administració hem de promoure aquestes noves iniciatives.	
Desplegament: intern	Responsables: Habitatge
Any inici execució: 2023	Pressupost assignat: sense determinar
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Es cedeix sòl municipal a entitats sense afany de lucre o cooperatives per a la construcció d'habitatges de cohousing, habitatges per a senyors o similars. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Sòls cedits a tercers. 	

L 3: RESIDÈNCIES PER A PERSONES GRANS

Justificació: Les residències per a les persones grans són una línia estratègica que des de l'Administració local no podíem deixar de posar-hi el focus. Les residències han viscut molts canvis en els darrers anys, amb l'aparició de la crisi de la Covid19, s'han adaptat per atendre la complexitat de les persones ateses.

Actualment la incidència de la Covid19 ha disminuït de manera dràstica i generalitzada als centres residencials gràcies a la vacunació, a tota la feina prèvia que s'ha realitzat (protocols, plans de contingència, formació als treballadors) i al compromís dels i les professionals.

Un cop analitzada l'oferta de places públiques a la ciutat de Manresa és necessari poder continuar disposant d'aquest recurs i oferir a la ciutadania un lloc on viure com a substitució de la llar quan la situació personal i familiar de la persona gran ho requereixi.

Des de l'Administració local cal establir els mecanismes necessaris de coordinació amb el Departament de Drets Socials, organisme de qui depenen els centres residencials al territori català.

OBJECTIU GENERAL: INCREMENTAR L'OFERTA ACTUAL DE PLACES RESIDENCIALS PÚBLIQUES, PERMANENTS I TEMPORALS A LA CIUTAT FINS DONAR RESPOSTA A LA DEMANDA EXISTENT.

Objectiu específic: Impulsar la concertació de més places residencials públiques a les residències ja existents a la ciutat

ACCIONS

A 28: Treballar perquè s'incrementi el concert de places a la ciutat

Descripció de l'acció: Totes les variables analitzades al Pla estratègic d'envelliment i dependència, justifiquen la demanda d'augment de places residencials concertades a la ciutat.	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: fons propi de l'ens local
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Demanar a la Generalitat que es concertin un mínim de 35 places residencials i que aquestes s'assignin prioritàriament a entitats sense afany de lucre. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'accions realitzades des de l'Ajuntament per incrementar les places públiques. - Nombre de places públiques residencials que s'han incrementat. 	

A 29: Oferir al Departament de Drets Socials la cessió d'un espai i una part del finançament per la construcció d'una residència amb el 100% de places concertades que respecti el model ACP amb unitats de convivència

Descripció de l'acció: Des de l'Ajuntament de Manresa es pretén treballar conjuntament amb el Departament de Drets Socials per contribuir a l'augment del nombre de places residencials a través de l'adaptació d'un espai públic o part del finançament per a la construcció d'un equipament. <i>(veure la proposició dels grups municipals d'ERC, Junts per Manresa, partit dels Socialistes i FEM Manresa a demanda de la Plataforma en defensa de les Pensions Públiques i els drets de la gent gran, per demanar una millora de serveis per a les persones grans de Manresa)</i>	
Desplegament: intern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: a determinar
Resultats esperats:	
Instar el departament de Drets Socials a tirar endavant les següents iniciatives, per donar resposta a la urgència per donar resposta a les necessitats de la ciutadania, d'ara i durant els propers anys:	
<ul style="list-style-type: none"> - Que en la programació territorial dels recursos d'atenció social especialitzada es tingui en compte el municipi de Manresa com a unitat d'anàlisi separada de la del Bages. - Que es concertin un mínim de 35 places de residència, el més aviat possible, a la ciutat de Manresa. 	

- Que la Generalitat planifiqui i construeixi una residència de 90 places concertades, és a dir amb places públiques, en un terreny que pot cedir l'Ajuntament per a tal efecte al barri de Pare Ignasi Puig (el Xup), basant-se en un model d'atenció centrat en la persona, amb unitats de convivència i garantint una molt bona qualitat de vida dels residents.

Indicadors avaluació:

- Nombre d'accions realitzades des de l'Ajuntament per incrementar les places públiques.
- Nombre de places públiques residencials que s'han incrementat.

A 28: Treballar perquè Manresa disposi de places temporals residencials. Programa Respir

Descripció de l'acció: La cura i atenció a una persona gran suposa en la majoria dels casos una sobrecàrrega important per a la família i en concret per a la cuidadora principal. Existeixen programes de suport a les persones cuidadores a través de ingressos temporals a les residències, d'aquesta manera ofereixes un temps de descans per tornar a reprendre les cures a casa.

Desplegament: extern

Responsables: Serveis Socials bàsic

Any inici execució: 2024

Pressupost assignat: Dependència Generalitat de Catalunya

Resultats esperats:

- Demanar a la Generalitat que es concertin un mínim de 10 places residencials temporals i que aquestes s'assignin prioritàriament a entitats gestores sense afany de lucre.

Indicadors avaluació:

- Nombre d'accions realitzades des de l'Ajuntament per incrementar les places temporals públiques.
- Nombre de places públiques temporals residencials que s'han incrementat.

Objectiu específic: Establir un contacte proper i constant amb el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya per tal de millorar la coordinació i el funcionament dels serveis residencials

ACCIONS

A 30: Col·laborar i coordinar-nos per assolir el desplegament interdepartamental d'atenció social i sanitària

Descripció de l'acció: El Pla interdepartamental d'atenció i interacció social i sanitària (PIAISS) promou i participa en la transformació del model d'atenció social i sanitària per garantir una atenció integrada i centrada en les persones.

Hem de col·laborar i establir les coordinacions necessàries per garantir que qualsevol persona sigui considerada en la seva globalitat i promovent la seva autonomia personal.

Desplegament: intern i extern

Responsables: Serveis Socials bàsic

Any inici execució: 2022

Pressupost assignat: fons propis de l'ens local

Resultats esperats:

- Implementar el programa HC3 per compartir la història clínica i social de les persones ateses a serveis socials.
- Millorar la coordinació sociosanitària amb les unitats de treball social dels dos proveïdors de la ciutat.
-

Indicadors avaluació:

- Nombre de reunions del Pla interdepartamental d'atenció i interacció social i sanitària (PIAISS)
- Nivell acceptable de valoració anual.

A 31: Coordinació amb els futurs actors de la futura integració social i sanitària

Descripció de l'acció: La integració social i sanitària com a model d'atenció a les persones grans

requereix la coordinació dels diferents actors que componen l'atenció social i sanitària. Establir espais de coordinació i col·laboració és important per avançar en la integració social i sanitària.	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2023	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Esdevenir actors de la futura integració social i sanitària. - Participar activament en el desplegament i fer propostes de millora que contribueixin a la millora de la qualitat de vida de les persones grans del territori. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de reunions de coordinació i col·laboració. 	

A 32: Seguiment actualitzat i actiu de les llistes d'espera públiques de les residències de Manresa

Descripció de l'acció: Disposar de la informació de les llistes d'espera de les residències públiques de la ciutat pel que fa a nombre de persones inscrites i temps d'espera per poder accedir al servei és important per poder conèixer la situació de necessitat de les persones en situació d'envelliment i dependència.	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2021	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats: <ul style="list-style-type: none"> - Cada trimestre sol·licitar al Departament de Drets Socials l'actualització de les llistes d'espera. - Mantenir el contacte amb les direccions de les residències de la ciutat per fer seguiment de la seva situació i a la vegada conèixer la demanda i oferta de les seves places residencials. 	
Indicadors avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de llistes d'espera actualitzades trimestralment. 	

L4: QUALITAT DELS SERVEIS A LES PERSONES GRANS

Justificació: En últim lloc volem integrar la qualitat en tots i cada un dels serveis que s'ofereixen a les persones grans en el territori.

Conèixer les dades, millorar els processos de treball i establir un conjunt de característiques que permetin adaptar-nos als requeriments de les persones en situació d'envelliment, dependència i/o vulnerabilitat social és la manera com es volen treballar les accions d'aquest pla.

OBJECTIU GENERAL: MILLORAR LA PERCEPCIÓ DE LES PERSONES GRANS DE MANRESA EN RELACIÓ A LA QUALITAT ASSISTENCIAL QUE OFEREIXEN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES GRANS.

Objectiu específic: Contribuir a la dignificació del sector i a la millora continua dels servei que tenen cura de les persones grans.

ACCIONS

A 33: Establir sistemes de revisió de la qualitat i la satisfacció de les persones ateses en els serveis propis i a les entitats proveïdores de serveis, centres especialitzats

Descripció de l'acció: La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials, assenyala entre els seus principis rectoris la qualitat dels serveis. "El sistema de serveis socials ha d'aplicar criteris d'avaluació de
--

<p>la qualitat dels programes, actuacions i prestacions, prenent com a referència el concepte de qualitat de vida i vetllant perquè els serveis i recursos s'adaptin a les necessitats socials i al desenvolupament de la comunitat".</p> <p>Volem fer un seguiment de les reclamacions que ens arriben a l'Administració i volem conèixer el grau de satisfacció d'elles persones ateses, sobretot pel que fa a reclamacions de tracte, qualitat del servei i estat de les instal·lacions.</p>	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsics
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 15.000 euros
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un sistema anual de recollida de la satisfacció de les persones ateses. - Presentar les mesures correctores que caldrà aplicar a les desviacions. - Establir un sistema de mesura de la qualitat a través d'indicadors de qualitat i resultats de satisfacció. - Disposar d'un informe anual de la qualitat dels Serveis Socials. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'informes presentats. - Nombre de serveis avaluats. - Nombre d'intervencions dutes a terme com a resultat de les desviacions. - Grau de satisfacció percebuda per les persones ateses. 	

A 34: Col·laborar en la millora de la capacitat professional d'aquelles persones que es dediquen a l'atenció a les persones grans

<p>Descripció de l'acció: Des de l'administració és necessari establir la situació de les professionals que es dediquen a atendre les persones grans en situació d'envelliment i dependència ja que és un col·lectiu que algunes vegades requereix el seguiment i la nostra intervenció per poder millorar la seva tasca i la seva competència.</p>	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: 5.000 euros
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Col·laborar amb entitats del territori en projectes d'orientació laboral, competències professionals o aliances amb empreses (com per exemple projecte FITA de Càritas). - Col·laborar amb les entitats per la realització de cursos d'atenció socio sanitària a les persones grans en situació de dependència. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones en situació irregular detectades. - Nombre d'intervencions dutes a terme per part de l'administració. 	

A 35: Col·laborar amb els sindicats i entitats socials per a la millora de les condicions laborals de les treballadores dels serveis d'atenció a les persones

<p>Descripció de l'acció: És necessari repensar i revisar les condicions laborals de les treballadores dels diferents serveis d'atenció a les persones, així com les condicions de treball d'aquestes professionals. Des de l'Administració es vol col·laborar amb els sindicats i diferents entitats socials per dignificar la professió d'ajuda a les persones grans.</p>	
Desplegament: intern i extern	Responsables: Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vetllar per tal que les condicions laborals que les empreses proveïdores de serveis municipals 	

<p>d'atenció a les persones apliquen a les seves treballadores compleixin, com a mínim, les normes legals i convenis en vigor, fomentin la formació permanent i el reciclatge professional, l'estabilitat de l'ocupació i els contractes laborals de jornada completa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Junt amb les empreses proveïdores i les organitzacions sindicals, organitzar jornades i altres activitats destinades a posar en valor el treball de les cures i atenció a les persones.
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de contractes indefinits i percentatge sobre el total. - Nombre de contractes a jornada completa i percentatge sobre el total. - Nombre de reunions amb representants sindicals de les empreses proveïdores. - Nombre d'hores de formació i reciclatge professionals, dins i fora de l'horari laboral. - Nombre total d'assistents a les activitats per posar en valor el treball de cures.

Objectiu específic: Millora del coneixement sociodemogràfic del col·lectiu de les persones grans per tal d'establir prioritats en les actuacions

ACCIONS

A 36: Creació de l'observatori de l'envelliment

<p>Descripció de l'acció: Una unitat d'anàlisi en el territori que explori i treballi les diferents dades sobre l'envelliment i la dependència serà important per definir les noves necessitats de les persones grans així com la correcta provisió de recursos.</p> <p><i>Aquesta acció estaria integrada dins del Consell d'Acció i Inclusió Social, concretament en el repte d'Innovació Social.</i></p>	
<p>Desplegament: intern i extern</p>	<p>Responsables: Serveis Socials bàsic Desenvolupament local</p>
<p>Any inici execució: 2022</p>	<p>Pressupost assignat: 14.000 euros</p>
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dins de la comissió de la Innovació Social del Consell d'Acció i Inclusió Social, destinar un espai de reflexió per conèixer i analitzar la situació de l'envelliment i la dependència. - Disposar d'un Observatori social que tingui en compte dades d'envelliment i dependència. - Disposar d'un informe anual de la situació d'envelliment i dependència. 	
<p>Indicadors avaluació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creació de l'observatori de l'envelliment. - Nombre de persones que componen el grup de treball per l'observatori. 	

A 37: Establir de manera consensuada un sistema de recollida de dades de les persones usuàries dels serveis socials

<p>Descripció de l'acció: Disposar d'un quadre de comandament des de Serveis Socials en què hi hagin definides les dades necessàries per estudiar les persones grans usuàries dels serveis socials.</p>	
<p>Desplegament: intern</p>	<p>Responsables: Serveis Socials bàsic Desenvolupament local</p>
<p>Any inici execució: 2022</p>	<p>Pressupost assignat: fons propis de l'ens local</p>
<p>Resultats esperats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un quadre de comandament amb les dades de serveis socials actualitzades cada trimestre. - Disposar d'un grup de treball dins de Serveis Socials per analitzar i extreure conclusions de les dades obtingudes (Grup de treball de l'Observatori Social). 	

- Presentar un informe anual amb les propostes de millora i accions sorgides de l'anàlisi de les dades.
Indicadors avaluació:
- Nombre de reunions realitzades per poder definir les dades a recollir.
- Disposar del quadre de comandament per Serveis Socials.

A 38: Establir Manresa com a unitat bàsica d'anàlisi

Descripció de l'acció: Fins al moment Manresa ha estat comptabilitzada com a part de la comarca del Bages, quan no manté les mateixes condicions i especificitats que els pobles de la comarca. Per tal de disposar de dades fiables en la Programació territorial del Departament caldria ser tractada com a una unitat bàsica d'anàlisi.	
Desplegament: intern i extern	Responsables Serveis Socials bàsic
Any inici execució: 2021	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Visualitzar la ciutat de Manresa com a unitat bàsica d'anàlisi. - Enviar una petició formal al Departament de Drets Socials amb la seva corresponent justificació. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'activitats/peticions a l Departament de Drets Socials. - Reconeixement d'unitat bàsica d'anàlisi. 	

Objectiu específic: Millorar l'accés a la informació i la transparència de les dades sobre els serveis i recursos destinats a l'envelliment i la dependència

ACCIONS

A 39: Convocar la Comissió de l'envelliment i la dependència com a òrgan clau per a la participació social del col·lectiu de les persones grans

Descripció de l'acció: Dins del Consell d'Acció i Inclusió Social vàrem definir el repte de la Promoció de l'autonomia en què es definia una taula d'envelliment formada per diferents agents i ciutadans de la ciutat de Manresa amb la finalitat de treballar aquells temes que afecten les persones grans a la vegada que es promou la participació d'aquest col·lectiu.	
Desplegament: intern i extern	Responsables Serveis Socials bàsic Programa de la gent gran
Any inici execució: 2022	Pressupost assignat: fons propis de l'ens local
Resultats esperats:	
<ul style="list-style-type: none"> - Dins de la comissió de la Promoció per l'autonomia del Consell d'Acció i Inclusió Social, destinar un espai de reflexió per conèixer i analitzar la situació de l'envelliment i la dependència. - Disposar de un grup de persones de l'Administració, institucions, entitats i ciutadania que formin part de la Comissió d'envelliment i dependència. - Disposar de una calendari anual amb el nombre de trobades i l'encàrrec. - Disposar d'una memòria anual dels temes treballats a la Comissió i el seu resultat. 	
Indicadors avaluació:	
<ul style="list-style-type: none"> - Persones grans (ciutadania) que formen part de la Taula d'envelliment i dependència - Nombre d'accions dutes a terme per la Comissió d'envelliment i dependència. 	

A 40: Millorar la percepció de la ciutadania en relació als serveis socials d'atenció a les persones grans de Manresa

Descripció de l'acció: La qualitat dels serveis socials de Manresa molt sovint només es percep des de les persones i/o famílies que utilitzen aquests serveis. Ens plantejem realitzar campanyes informatives per millorar la percepció de la ciutadania que no són usuàries de serveis socials.

Desplegament: intern

Responsables: Serveis Socials bàsic

Any inici execució: 2023

Pressupost assignat: 5.000 euros

Resultats esperats:

- Disposar d'un estudi de percepció de la població gran en relació als serveis socials.
- Disposar dels resultats de satisfacció de la població i presentar propostes de millora.
- Disposar d'una campanya informativa i divulgativa dels serveis socials des d'una visió no assistencialista d'aquests.

Indicadors avaluació:

- Campanya informativa per millorar la percepció de la ciutadania.
- Estudi post campanya informativa de la percepció de la població gran en relació als serveis socials.

7. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Un cop aprovat el pla s'hauran de desenvolupar les eines necessàries per fer el seguiment i l'avaluació de les propostes definides a cada una de les 39 accions.

Per tal de fer el seguiment i avaluació es realitzarà:

- Un calendari de reunions dels diferents òrgans de participació dins del Consell d'Acció i Inclusió Social, concretament en el Repte de la Promoció de l'Autonomia.
- Informes periòdics de seguiment i fitxes de programació de les accions.
- S'haurà de concretar els circuits per al seguiment i l'avaluació.
- Com a mínim els membres del repte de Promoció de l'Autonomia del Consell d'Acció i Inclusió Social s'hauran de reunir anualment per avaluar els resultats de l'any en curs i marcar les prioritats de l'any següent, en el cas que sigui necessari s'haurà de plantejar reprogramar les actuacions.
- Establir un sistema de recollida de dades dels indicadors per a l'avaluació del Pla. Cada actuació incorpora els seus propis indicadors.
- Valorar si la situació en què es troba el Pla guarda correspondència amb l'estratègia d'intervenció que s'ha considerat apropiada i si s'estan assolint els objectius previstos.

Pel que fa al moment de realització de l'avaluació, es preveu realitzar una avaluació anual, durant l'execució del pla, moment en què s'haurà d'analitzar i comprovar, entre altres coses, la coherència de les actuacions i l'assoliment dels objectius. En funció dels resultats d'aquesta avaluació final pot ser que s'hagi de plantejar la necessitat de definir un nou pla.

L'avaluació ha de donar a conèixer:

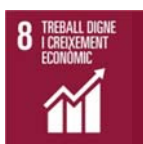
- La idoneïtat de l'estructura organitzativa i funcional de gestió del pla, per poder valorar els òrgans, mecanismes i/o xarxes creades per a la gestió del pla, així com l'assignació i coordinació de tasques entre els agents implicats.
- L'adequació del sistema de seguiment implantat, per analitzar els mecanismes i procediments de seguiment, l'eficiència en la recopilació de la informació i la utilitat del sistema d'indicadors.
- El compliment amb els objectius definits i amb els resultats previstos, donant-se a conèixer i motivant-se les diferències existents.
- La coherència del Pla amb altres programes o actuacions relacionades amb l'atenció a les persones grans que s'estan realitzant en el territori, ja siguin impulsades i gestionades per l'ens local o per altres entitats o institucions.
- La valoració de la ciutadania i dels agents del territori respecte a les actuacions que s'estan executant.

8. EL REpte DELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE A MANRESA

L'estratègia del *Pla de l'envelliment i la dependència 2022-2026* s'alineja als següents ODS:

ODS 01 Fi de la pobresa: eradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes.

ODS 08 Treball digne i creixement econòmic: promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva, i el treball digne per a totes les persones.

ODS 10 Reducció de les desigualtats: reduir les desigualtats en i entre els països.

ODS 16 Pau, justícia i institucions sòlides: promoure societats pacífiques i inclusives per aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

ODS 17 Aliances per als objectius mundials: enfortir els mitjans per implementar i revitalitzar les associacions mundials per a un desenvolupament sostenible.